

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisno se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 250, veliki
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prežetju

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

13. julij 1920

In prišli bodo Rimljani ter
končali naše mesto in naš narod.
Jan. 11, 48.

Kako žalostni spomini! Mesec julij leta
1920 spada med najžalostnejše dobe našega
naroda.

Osem let je minulo, kar so srca vseh Slo-
vencev bolešno vztrepeta groze ob strašnih
vesteh, ki so se širile z bliskovito naglico o
strašnem zločinu, ki je bil izvršen nad našimi
Slovenci na zasedenem ozemlju. Osem let je že,
odkar je zločinska strast, zakrinkana pod masko
patriotizma, podžgana po besnih hujskačih, za-
žgala tržaški Narodni dom, v katerem je bil
hotel Balkan. Osem let je preteklo, odkar je div-
jala nebrzdana druhal po tržaških cestah in po
drugih slovanskih krajih, ki imajo nesrečo, da
so prišli pod Italijo, odkar so zločinci nekazno-
vano uničevali vse kar jim je slovanskega pri-
šlo pod roko. Takrat smo se dobobra zavedali,
da so Slovenci in Hrvati v Italiji brezpravni!

Kdo bi si mogel do takrat misliti, da bi bil
tak nečuten vandalizem v naših krajih, v naših
časih mogoč?

Smoteno in z vsemi sredstvi, ki so nemo-
ralnemu tisku na razpolago, je skušalo italijan-
sko šovinistično časopisje zvrčati krivdo na
uboge Slovence, ki so že takrat uživali težke
dneve v večnem vznemirjenju in pričakovanju.

Slovani naj bi pred svetom nosili krivdo za
nesrečne splitske dogodke, ki so dali povod tr-
žaškim nasiljem. A ves svet danes ve, da jih je
prav gotovo zakrivila le šovinistična oholost
Italijanov. Saj morajo šoviniisti italijanskemu
narodu dokazati upravičenost svojih dejanj, da
Slovani že s tem, da se upajo v Italiji slovansko
govoriti, izzivajo, pravzaprav je že njihova nav-
zočnost na »svetih« italijanskih tleh izzivanje!

Ali ni sam guvernerjev namestnik po ža-
lestnih dogodkih Slovencev nahrulil, naj bodo
Slovenci veseli, da se jim ni zgodilo še vse kaj
hujšega? Naj se zahvalijo plemenitosti italijan-
skih oblasti, da so jih ščitile. Zaslužili pa tega
niso!

Naval na Balkan so opravičevali s tem, da
so se Slovenci v njem zabarikadirali in iz njega
streljali ter metali na »nedolžno« ljudstvo bom-
be in granate. Baje so našli v poslopju kasneje
take reči. Seve tega ne povedo, da so imeli do
podobnih predmetov dostop v italijanskih vo-
jašnicah prej snoparji kot pa Slovenci in da je
prav blizu Balkana taka vojašnica. Vsi Trža-
čani dobro vedo, da je bil pogrom na sloven-
sko posest že v podrobnostih skrbno priprav-
ljen in da so povzročitelji imeli tudi vsa sred-
stva na razpolago v dosego svojega namena.
Med ta sredstva spada tudi mistifikacija lastnih
privržencev in javnosti. Kaj čuda, če je potem
druhal tako besnela!

A priče znajo povedati tudi, da so kraljevi
stražniki, ki naj bi skrbeli za vzdrževanje reda,
streljali na povelje proti poslopju Narod-
nega doma, da so pred požarom pripeljali
bencin iz bližnje vojašnice, da so častniki ognje-
gascem ukazali ustaviti reševalno delo itd.
Ali so bili tudi uradni organi po fašističnih mi-
stificirani, ali so bili morda še celo z njimi do-
govorjeni?

Najboljša priča pa je sam bivši odvetnik
Giunta, ki je bil takrat eden izmed voditeljev
te zločinske akcije in je danes eden najvišjih
oblastnikov fašistične Italije. Revija »Gerar-
chia«, ki ji je glavni urednik sam Benito Mus-
solini, je prinesla v snopcu »Venezia Giulia«
njegov članek, v katerem seve po svoje opi-
ruje naval na Balkan in kjer se hvali, kako so
se pripravljali, vse organizirali, ljudi hujskali
in vodili. Torej tudi taka grozodejstva se dajo
danes opravičevati s patriotizmom! Zločinov
ni treba niti več olepšavati niti opravičevati,
saj prav zločinska dejanja obdajajo človeka,
ki je prišel po njih do oblasti, s sijajem juna-
štva, da se celo sam z njimi pred vsem svetom
hvali!

Ali so bili morda še celo voditelji pogro-
mov sami mistificirani? Ali se nahajajo še celo
oni sami v dobrem prepričanju? Najbrž je bil
potemtakem še celo tržaški »Piccolo« mistifi-
ciran, ko je še pred vsemi temi vandalizmi
javno škvalil proti Slovanom.

Ko danes po osmih letih mirneje pregle-
damo potek teh žalostnih dejstev in če premi-
slimo, kako se je ves ta čas do danes sistema-
tično uničevalo vse, kar je na Primorskem
bistveno slovanskega, moramo priti do prepri-
čanja, da niso prav toliko pozornosti vredna
posamezna dejanja, ki so bila morda le »slu-
čajno« izzvana in ki bi se dala morda zares
pripisati hipnemu razpoloženju neodgovornih
elementov, kakor sistematična smotrenost, s
katero so bila izzvana in izrabljena proti naše-
mu trpinčenemu ljudstvu.

Delovna vlada generala
Hadžiča

r Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Na svoji današnji dopoldanski avdienci je general
Hadžič, vojni minister, dobil od Nj. V. kralja mandat za sestavo delovne nevtalne
vlade. Vest, da je vojni minister general Hadžič dobil mandat za sestavo nevtalne vlade,
je kljub pričakovanju vzbudila najživahnejšo senzacijo. V tukajšnji javnosti se je sprejela
z odobravanjem in s simpatijami z izjemo hujskačev KDK. Njim so se med drugim pri-
družili tudi tisti krogi, ki so nasproti državi razpoloženi neprijateljsko. Glavni njihov
protiargument je bil ta, da je novi mandatarkrone general.

Preko teh očitkov se lahko mirno gre na dnevni red. General Hadžič spada med naj-
zaslužnejše voditelje naše hrabre vojske za časa svetovne vojne, in bil, kakor znano, voditelj
jugoslovanskega pokreta med ujetniki jugoslovanske narodnosti v Rusiji ter njihov povelj-
nik v borbah v Dobruđi. V vsakem oziru strokovnjak, vendar je po svojem udelež-
vanju v vodstvu državnih poslov pokazal takšne izredne sposobnosti, da ga moramo pri-
števat v vrsto najboljših velikanov, kar jih je dala Srbija. V svojem udeleževanju v novi
državi je pokazal te sposobnosti v taki meri, da popolnoma zasluži visoko odlikovanje, ki
ga je doletelo s tem, da je označen kot mandat za sestavo nevtalne vlade. Bil je vojni
minister dosedaj skoro v vseh vladah po osvoboditvi z izjemo tako zvanega nacionalnega
bloka (zloglasnega režima PPŽ). Ravno dejstvo, da je bil vojni minister v najrazličnejših
vladah, ki so bile sestavljene iz raznih koalicij, dokazuje, da je on v resnici tista oseba,
ki je sposobna in zmožna, okrog sebe zbrati ljudi, ki bodo odgovarjali tistim velikim na-
logam, ki jih sedanjí čas stavlja na dnevni red.

General Hadžič je dobil mandat za sestavo delovne nevtalne vlade, torej se ministri
ne bodo vzeli iz vrst narodnih poslancev, marveč bodo, v kolikor je to sploh možno,
strankarsko neudeleženi. V kolikor smo zvedeli in kakor smo že poudarjali, ta vlada ne
bo volivna, ampak delovna.

Vlada generala Hadžiča, če se mu nje sestava posreči, bo šla pred parlament in iz-
vršila tiste posle, ki so v trenutku za državo neobhodno potrebni. Na dnevnem redu se
namreč nahajajo taki posli, ki zahtevajo nujne zakonske izvršitve. To so predvsem nettun-
ske konvencije, zakon o stabilizaciji dinarja in zakon o angleškem posojilu, torej zakonski
načrti, ki jih je izготovil zakonodajni odbor pod dosedanjjo vlado. Načrt o spremembi po-
slovnika seveda ni stvar vlade, marveč tozadevna iniciativa ostane v rokah parlamen-
tarnih skupin.

Predvsem pa ima nevtalna vlada tudi nalogo, da pomiri duhove, ki so razburjeni po
dogodkih dne 20. junija. To je ena največjih in najvažnejših njenih nalog.

Nasproti generalu Hadžiču so vse stranke dosedaj zavzele simpatično stališče. Kako
stališče bodo zavzele nasproti vladi generala Hadžiča, o tem je danes pregledaj govoriti.
Stranke bodo zavzele svoje končnoveljavno stališče, ko bo sestavljena vlada, ko bodo čule
njen program, jo videle na delu, ter jo bodo ocenile po delu. Načelno stranke take vlade
ne odklanjajo, ker je samo logična posledica sedanjih napetih razmer. V vrstah četverne
koalicije pa prevladuje mnenje, da je treba storiti vse, da se pospeši pomirjenje duhov
v državi.

General Hadžič o svojem
mandatu

r Belgrad, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Dopol-
dne ob 11 je bil sprejet v avdienco general
Hadžič. Ko je ob pol 2 odhajal iz dvora, so ga
časnikarji vprašali: »Gospod minister, nam
lahko kaj poveste o avdienci?« Odgovoril jim
je: »Mandat sem dobil. Drugega vam ne bi
mogel zasedaj povedati.« »Kak mandat ste do-
bili?« »Dobil sem mandat, da sestavim de-
lovno vlado. Ker pa bodo v tej vladi člani iz
cele države, ne vem, koliko časa bom rabil.
Mislim pa, da bom potreboval precej časa. Ali
bom uspel ali ne, to se bo videlo.« Časnikarji:
»Ali bo vaša vlada volivna ali delovna vlada?«

General Hadžič je odgovoril: »Če se mi po-
sreči sestaviti vlado, bomo dali deklaracijo,
pa boste videli, kaka bo ta vlada.«

General Hadžič je po razgovorih s tukaj-
nahajajočimi se voditelji bil popoldne ob 6
ponovno v avdienci. O tej avdienci je izjavil
časnikarjem na vprašanje: »Ali je že gotovo?«
sledeče: »Že dopoldne sem dejal, da bom po-
treboval več časa. Zato imejte malo potrpež-
ljivosti. Potem boste videli, ali sem v svoji na-
logi, ki mi jo je poveril Nj. Vel. kralj, uspel
ali ne.«

Ministrski kandidati

r Belgrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Z ozirom
na mandat generala Hadžiča krožijo najrazlič-
nejše verzije o sestavi nevtalne vlade. Po raz-
nih verzijah bi bila vlada nekako taka-le: Vojni
minister in predsednik general Hadžič, notranji
minister poveljnik kraljeve garde general Pera
Živković ali pa Manojlo Lazarević. Imenuje se
tudi Milan Nikolić, veliki župan sarajevski. Fi-
nančni minister dr. Gjorgje Gjurić, poslanik v
Londonu. Minister za agr. reformo dr. Šuffaj.
Od Slovencev se imenujejo kot kandidati: za že-
lezniškega ministra ing. Klodič, za prosvetnega
ministra vseučiliški profesor Hinterlechner ali
dr. Tominešek, pravosodni minister vseučiliški
profesor dr. Metod Dolenc, trgovinski minister
Dragotin Hribar. Kot eden najresnejših kandi-
datov se imenuje vseučiliški profesor dr. Leonid
Pitamic. Dalje se čuje tudi ime bivšega držav-
nega poslanca Jožefa Pogačnika.

Koalicija

r Belgrad, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Da-
nes dopoldne so imeli v predsedništvu vlade
konferenco Vukičević, dr. Anton Koro-
šec in Voja Marinković. Soglasno so iz-
razili mnenje, da je treba v četverni koaliciji

držati in gojiti medsebojno prijateljsko raz-
merje.

Muslimani proti nevtalni vladi

r Sarajevo, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Organ
dr. Spaha »Pravda« piše danes proti nevtalni
vladi. Muslimani smatrajo, da se problem, ka-
kor je postavljen za Srbijance ali prečane, ne
more rešiti z nevtalno vlado. Taka rešitev je
nepotrebna, ker je možna parlamentarna re-
šitev. Zato muslimani izjavljajo, da oni ne bo-
do sprejeli odgovornosti za tako vlado.

Petrov dan v Belgradu.

V dvorski cerkvi se je včeraj, v četrtek do-
poldne vršila z ozirom na pravoslavni Petrov
dan slovesna maša, kateri je prisostvoval tudi
Nj. Vel. kralj.

Bolgarsko-turška pogodba

v Sofija, 12. julija. (Tel. »Slov.«) V tajni
seji zunanjskega odbora sobranja je zunanji mi-
nister Bur ov sporočil, da je turška vlada po
svojem poslaniku v Sofiji Husrev begu pred-
lagala bolgarski vladi, da se med njima skle-
ne pogodba o nenapadanju in razsodišču. Bol-
garska vlada je ta predlog sprejela. Tudi zu-

nanji odbor se je soglasno izjavil za tako po-
godbo. Vaš dopisnik pa doznava, da se taka
pogodba, ki je predvidena že v bolgarsko-
turški prijateljski pogodbi iz leta 1924., naj-
brže ne bo podpisala pred jesenjo, ker se z
ozirom na zapletene razmere v Jugoslaviji ho-
čejo izogniti domnevi, da bi bila taka pogodba
naperjena proti Jugoslaviji, posebno ker bi
bila to prva taka pogodba, ki bi jo sklenila
Bolgarska. Razen tega je Turška že sklenila
tako pogodbo z Italijo, z Jugoslavijo pa ne,
ker Jugoslavija ni podpisala lozanske mirov-
ne pogodbe in je zato s Turško v brezpogod-
benem stanju.

Fašistovski razlogi

v Milan, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Ducejev
brat Arnaldo Mussolini piše v »Popolo
d' Italia« o vzrokih rekonstrukcije kabineta:
Fegeleju, talentiranem politiku, se ni
posrečilo zlomiti protifašizma med italijanski-
mi učenjaki. Na italijanskih vseučiliščih še
kar mrgoli strastnih protifašistov, katerim
gre zdrava in mladostna življenjska zmožnost
italijanskega naroda na živce. Novi prosvetni
minister Beluzzo pozna ta problem in bo ve-
del ščititi fašizem pred presenečenji. Novi fi-
nančni minister Mosconi ima nalogo, da
napravi državna obračunavanja bolj elastična.
Presežek dohodkov 12 milijonov lir, ki ga je
predvideval Volpi, je nezadosten. Novi mi-
nister za narodno gospodarstvo Martelli
mora poživiti italijansko zunanjo trgovino in
domači trg zboljšati s pospeševanjem produk-
cije.

Boj proti Venizelosu

v Atene, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Rojali-
stični listi so svoj boj proti Venizelosu po-
ostrili. List »Hellenikos Tachydromos« na-
ravnost pozivlje na umor Venizelosa, da ma-
šuje usmrtilcev Gunarisa in drugih monarhi-
stov in da se konča diktatura. Bivši Konstan-
tinov minister Streit je brzojavil svojim rojali-
stičnim prijateljem, da se hoče udeležiti voli-
tev, s čimer bi se opustila tudi misel rojali-
stov, vzdržati se volitev.

Burova taktika

v Sofija, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Bolgarski
zunanji minister Burov je v debati o proračunu
zunanjskega ministrstva imel v sobranju ekspe-
o bolgarski zunanji politiki. Izjavil je, da Bol-
garska ne more voditi nobene aktivne politike,
ker je taka politika brez potrebnih predpogojev
pognala državo v nesrečo. Vprašanje manjšin
spravi sedaj pred kak inozemski forum bi bilo
neprimerno, ker ni za to potrebnih predpogojev.
Razen tega duhovi za to še niso pomirjeni. Edi-
na pot, zboljšati usodo bolgarskih manjšin, je
zblizanje s sosedi. Tudi po potresni katastrofi
Bolgarska ni načela vprašanja reparacij, ker je
bila vlada mnenja, da se da molče več doseči,
kakor s pritožbami. Da je to mnenje pravilno,
dokazuje že dosežena odgovoditev prihodnjega
plačilnega roka in možnost, da se odgodi
tudi nadaljnji roki.

Giollitti.

v Rim, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Zadnja
poročila o stanju Giollittija se glasijo sicer
optimistično, vendar pa dopuščajo le malo
upanja. Giollitti je navzlic hudim bolečinam
pri polni zavesti in izraža večkrat svoje za-
dovoljstvo, da je dosegel tako visoko starost in
da bo kmalu zopet lahko bival pri svoji so-
progi.

Stirbey vstopi v vlado

v Bukarešt, 12. julija. (Tel. »Slov.«) »Cu-
ventul« poroča, da se bo v romunskem mini-
strskem kabinetu izvršila rekonstrukcija. V
kabinet bo vstopil princ Barbu Stirbey kot
minister brez portfelja in stalni namestnik
ministrskega predsednika, ker bo Vintila
Bratianu odšel na trimesečni dopust. Kakor
znano, je Stirbey dejanski gospodar Romuni-
je in vzdrževalec Bratianujevega režima.

Amnestija v Franciji.

v Pariz, 12. julija. (Tel. »Slov.«) »Quoti-
n« ministriški svet se je pod predsedstvom
državnega predsednika Doumerguea pečal z
amnestijo, ki naj se izda o priliki narodnega
praznika dne 14. julija. Sklenilo se je, da se
dovoli amnestija alzacijским poslancom, ki so
bili obsojeni v Kolmarju v avtonomističnem
procesu. Ker pa se bo amnestija nanašala
samo na odpuščanje zaporne kazni, bo morala
poslanska zbornica jeseni odločiti o tem, ali
bosta smela obsojena poslanca Rücklin in
Rosse še izvrševati svoj poslanski mandat, na-
vzlic temu, da sta z razsodbo izgubila držav-
ljanske pravice.

Ubogi naš še vedno teptani narod!

»Prišli smo v sramoto pri naših sosedi-
h, v zaničevanje in zasmehovanje tistim, ki so
okrog nas. Kako dolgo, o Gospod, ali se boš
vedno jezil in se bo v nemala tvoja gorečnost

kakor ogenj? ... Zato pomagaj nam, o Bog, re-
šitelj naš; in zavoljo slave svojega imena nas
osvobodi in prizanesi našim grehom zavoljo
svojega imena.« Ps. 78.

Dr. Seipel grozi z demisijo

v Dunaj, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Zvezni kancler dr. Seipel namerava, ker se jutri ali po jutrišnjem koncu parlamentarno zasedanje in potem, ko bo prihodnji teden velika nemška pevka slavnost, za katero pričakujejo 200.000 pevcov, nastopiti potovanje v Palestino. Ko se bo vrnil, bo odšel na zasedanje Društva narodov v Zenevo, da bo tam zastopal Avstrijo. Avstrijska poslanska zbornica bo torej odgojena do meseca septembra.

v Dunaj, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Tirolski poslanci vseh treh strank so danes v imenu 298 tirolskih mest in občin izročili zveznemu kanclerju dr. Seipelu spomenico, v kateri zahtevajo brez razlike strank, da naj dr. Seipel pri evropskih državah in pri Svetu Društva narodov vložil protest proti zatiranju južnih Tirolcev po Italiji.

v Dunaj, 12. jul. (Tel. »Slov.«) V dunajskih političnih krogih so se širile danes vesti, da zvezni kancler dr. Seipel misli odstopiti. »Neue Freie Presse« celo namigava, da je dr. Seipel na včerajšnji seji glavnega odbora, o kateri je bil izdan brezpomemben komunikat, odkrito grozil z demisijo in tako dobil zaupnico večine. Jasno je, da je bil dr. Seipel v zadnjem času radi svojega postopanja nasproti Mussoliniju izpostavljen številnim napadom, posebno tirolskih poslancev svoje lastne večine in da so ga ti napadi zelo v nevoljili. Škodovali so mu tudi na zdravju, tako da so mu baje prijatelji svetovali, naj gre namesto v Palestino, rajši na zdravljenje v Karlove Vare. Temu nasproti pa se s strani posušenih krogov naglašajo, da za odstop ni nobenega povoda in da bi dr. Seipel lahko izvajal posledice jeseni, če ne bi dosegel ciljev svoje politike. Na obisk dr. Seipela v Rimu za enkrat ni mogoče prav misliti, tudi če bi hotel izvesti svoj program potovanja v Palestino, katero bi moral začeti preko Italije. Tudi »Neue Freie Presse« dopušča možnost, da morda dr. Seipel misli jeseni odstopiti, če bi do takrat ne prišlo nobeno olajšanje v južnotirolskem vprašanju. Možno je tudi, da bi prej še hotel poskusiti dobiti prilike, da bi meseca septembra na zborovanju Društva narodov razvil svojo politiko, da jo zastopa pred mednarodnim forumom.

v Milan, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Za današnje proslavo zmage v Boznu so oblasti odredile obsežne varnostne ukrepe. V Boznu kar mrgoli vojaštva in fašistične milice. Včeraj so slovesno pripeljali v Bozen v železnih žarrah zemljo grobov usmrtenih italijanskih iridentistov Battistija, Filzia in Chiese, katero so položili v kripto spomenika.

v Innsbruck, 12. jul. (Tel. »Slov.«) V Boznu so danes slovesno odkrili spomenik italijanske zmage. Slavnost je imela popolnoma italijanski značaj in se je nemško prebivalstvo ni udeležilo. Po dosedanjih poročilih ni prišlo do nobenih incidentov.

Iz Innsbrucka se dalje poroča tudi nemška protipripreditev na hribu Isel pri Innsbrucku je potekla popolnoma dostojno. Tirolska društva narodnih noš in mnogo tisoč drugega občinstva je popolnoma napolnilo trg pred spomenikom Andreja Hoferja. Bilo je več govorov, v katerih se je poudarjalo, da Italija nima nobenega vzroka, slavit zmago, ker je prešla samo svoje Judežvo plačilo. Obenem se je vršila slovesna prisega, s katero so izražali svojo zvestobo južni Tirolski. Tudi tu ni prišlo do nobenih incidentov.

Francoski zakon o stanovanjih sprejet

v Pariz, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je danes popoldne s 519 glasovi proti 9 glasovom sprejela zakon o zidanju stanovanj z nekaterimi majhnimi spremembami. Nato so zakon nemudoma vrnil senatu. Poslanska zbornica se je ob 8 zvečer zopet sestala na sejo, ko je senat navedeni zakon zopet vrnil, in je ta zakon sprejela potem tudi v tretjem klicanju.

Nato je socialistični poslanec Bergery zahteval, da se določi datum za razpravo o njegovih interpellacijah. Pri tem je prišlo do incidenta z ministrskim predsednikom Poincarejem. Poincare je s svojega mesta zaklical Bergeryju: »Molčite! Jaz vas poznam!« Opozicija je protestirala proti temu, češ da ne gre, da bi ministrski predsednik zmerjal poslance. Zahtevali so, da Poincare svoje besede obžaluje in umakne. Poincare pa je nato navajal, da se je Bergery oženil s hčerjo bivšega ruskega poslanika Krasina, in izjavil, da je Bergery sprejel deputacijo romunskih kmetov, ki so ga nagovorili k interpellaciji. Predsednik zbornice je le s težavo napravil mir. Komunisti so takoj vložili nezaupnico proti Poincareju radi razžalitive poslanca. Poincare je odgovoril nato: »Francoska vlada ne more trpeti, da se tukaj poskuša vmešavanje v notranje zadeve Romunije. V ostalem pa še ni določenega nič gotovega. V interesu Francije je, da sodeluje pri stabilizaciji romunske valute. To se vrši skupno z drugimi državami. Napravil bi veliko brezglavost, če bi danes govoril o pogajanjih s tujo državo, ki so še v teku.«

Znano je, da se je Francija samo zato branila dati Romuniji posojilo, ker še niso urejeni romunski vojni dolgovi. Sedaj pa, ko se je to zgodilo, je odpadel tudi vzrok diplo-

Duhovščina s svojim narodom in njegovim voditeljem

Duhovniški braslovške in celjske dekanije, zbrani v St. Pavlu pri Prebeldu, ogorčeno obsojajo brezvestno gonjo SDS-časopisja v Sloveniji proti ministru dr. A. Korošcu. Voditelju slovenskega ljudstva dr. A. Korošcu izražajo najprisrčnejše simpatije in popolno zaupanje. Cinizmu nasprotnega časopisja, ki se mora gnusiti vsakomur, kdor slovensko in državno čuti, neizprosen boj.

Kdo je kriv

Kdo je zdražil Puniša Račiča, da je podivjal? Psovanje Pribičevičevih in Radičevih poslancev. Ko bi ti poznali kako mero dostojnosti, bi se tudi Račič ne izpozabil. Ne zagovarjamo Račiča, ker vsak zločin obsojamo, toda strašna je tudi krivda opozicije. Ta je sokriva, v veliki meri sokriva, umora svojih tovarišev.

Kdo je prvi grozil z revolverjem v zbornici. Poslanec iz Pribičevič-Radičeve zveze? Kdo je torej ustvaril razpoloženje, ki je napravilo Račiča za ubijalca? Jasno je, da le nekateri poslanci iz KDK.

Kdo je kriv, da imamo ta parlament? Tisti, ki so glasovali za centralizem. Žerjav in Pucelj in Pribičevič. Radič se je takrat doma kujal, namesto, da bi prišel v ustavotvorno skupščino in preprečil centralistično ustavo. Kdo je torej kriv, da raste sovraštvo med Srbi in Hrvati? Ravno sedanja koalicijska KDK. Danes vpije na druge namesto, da bi obujala kesanje in popravila svojo dejanje, s katerim je ustvarila centralizem z vsemi posledicami. Če ne bi imeli centralizma, ne bi bilo danes pobojev v narodni skupščini. Vsak si naj napravi sliko o krivcih, ki danes besne v »Jutru«, »Kmetem listu«, »Domovini« in »Slov. narodu«.

Kdo je kriv? Kdor je odobral kak umor Prinčipov, kdo je zagovarjal pokolj v Trbovljah? Naši centralisti! Če bi ne bilo nikoli zagovornikov umorov, tudi Račičev ne bi bilo.

Sedaj bi se radi oprali in vrgli krivdo na druge. Pa je prepozno. Vse ljudstvo pozna Žerjavovo in Puceljevo stranko do podrobnosti. Vsak nadaljni poskus, da zvale krivdo na druge, napravlja njih krivdo le še večjo.

Nove strašne klevete

»Slovenski narod« imenuje Puniša Račiča idejnega tovariša dr. Korošca.

»Jutro« imenuje dr. Korošca »malenkostno osebo, ki se čuti užaljeno, kadar se ji s polnim pravom očita popolna nesposobnost in moralna odgovornost za prelihanje krvi«.

»Jutro« piše, da se je Koroščeva čast za večno umazala v krvi.

Sporočamo te nove infamije slovenski poštteni javnosti, da sodi.

Malgröna so našli mrtvega

v Stockholm, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Ruski rušilec ledu »Krasin« je našel Malgröno skupino. Vendar pa je našel samo oba italijanska častnika živa, dočim je bil švedski učenjak Malgrön mrtav in je po izjavi obeh italijanskih častnikov umrl že pred enim mesecem.

v Moskva, 12. julija. (Tel. »Slov.«) »Krasin« je Malgröno skupino sprejel na svoj krov. Italijanska častnika sta zelo utrujena. Malgrön pa je mrtav.

»Krasin« nadaljuje svojo pot, da reši ruskega letalca Cuhnovskega, ki je z letalom zadel na tla. Malgröna skupina je bila rešena ob 7 zvečer. Enemu od častnikov so zmrzile noge. Rešena Italijana sta povedala, da je Malgrön radi utrujenosti in mraza umrl že pred enim mesecem, ko so imeli še dosti živeža. Cuhnovski je brezlično prosil ladjo »Krasin«, naj ne reši najprvo njega, ker imajo on in njegovi tovariši dosti živil in ker lahko tudi lovijo severne medvede. »Krasin« naj se najprvo pelje proti Viglierovi skupini, ki je v težavnejšem položaju. »Krasin« je dobil povelje, da se ravna po tem naročilu.

v Milan, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Kakor javlja »Krasin« brezlično, sta bila kapetana Mariano in Cappi, ko sta bila rešena, vsled lakote in pomanjkanja popolnoma izmučena in napol zmrznjena. Pretrpela sta dva strašna tedna. Mal-

grön je umrl radi starosti in splošne oslabelosti. Zapustili so Nobilevo taborišče 30. maja, torej pet dni po nezgodi.

v Milan, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Posebni poročevalec »Corriere della Sera« na »Krasinu« poroča o tem, kako je Cuhnovski našel Malgröno skupino in pravi, da se je letalec ponesrečil, ko je poskusil pristati pri rtu Wrede. Aparat je trčil na led in se je zelo poškodoval, tako da ni mogel več leteti. Cuhnovski, drugi pilot, mehanik, radiotelegrafist in kino-operator so ostali nepoškodovani in se jim je posrečilo, doseči kopno zemljo severovzhodne dežele. Živil imajo za dva tedna. Dalje tudi orožje in vso potrebno opremo. Razen tega so italijanski alpinci na mnogih krajih obale severovzhodne dežele založili živila.

v Stockholm, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Smrt Malgröna je na Švedskem povzročila globoko žalost. Listi v Stockholmu so mu priradili dolge članke, v katerih ga opisujejo kot odličnega učenjaka, ki je bil največjega pomena za arktična poizvedovanja. Malgrön je bil rojen l. 1895. v Falunu ter je po daljših študijah bil nastavljen v observatoriju v Upsali. Leta 1925. se je udeležil Amundsenove ekspedicije kot meteorolog in preiskovalec morskih globotin.

Izpraznitev druge cone

v Pariz, 12. jul. (Tel. »Slov.«) »Quotidien« izjavlja, da francoska vlada premišljuje o tem, da na zahtevo nemške vlade po takojšnji izpraznitvi Porenja da Nemčiji dokaz svoje dobre volje, ne da bi bili ogroženi francoski interesi. Nameravajo ponuditi brezpogojno izpraznitev druge cone, dočim se ne more dovoliti izpraznitev tretje cone brez neke protidajave.

Rop v Mandžuriji

v Moskva, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Na mandžursko-ruski meji je oborožena tolpa Tunguzov napadla na mandžurskem ozemlju osebnih vlak proge Vladivostok-Harbin. Roparji so do srajce oropali 200 potnikov, štiri ustrelili, 7 težko ranili, nad 40 pa odpeljali v gore. Moskovski listi smatrajo ta napad za političen dogodek, ker se časovno ujema z zvišano aktivnostjo ruskih belih gardistov v Mandžuriji, s pomnoženo aktivnostjo japonskega vojaštva in z mukdenskimi sklepom, proklamirati popolno avtonomijo Mandžurije, ki naj bo prvi korak za popolno združitve Mandžurije z Japonsko. Sumi se, da je napad del splošnega načrta, ki je naperjen proti

Kitajski in proti Sovjetom. Že pred nekaterimi dnevi so bili v istem kraju aretirani kateri ruski emigranti, ki so člani intervencijske čete generala Saveyena, ki deluje skupno z japonskimi četami.

Dr. Stresemann-Massaryk

v Praga, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister dr. Stresemann je za dan 20. t. m. napovedal svoj prihod v Karlove Vari, kamor pride 15. julija na daljše bivanje tudi prezident Masaryk.

Češki agrarci proti komunistom

v Praga, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Češka agrarna stranka namerava s strankami večine skupno intervenirati pri vladi, da naj se v državni službi ne trpijo nobeni elementi, ki so organizirani v protidržavnih strankah. Ta zahteva je naperjena v glavnem proti državnim nameščencem, ki so organizirani v komunistični stranki in katere so zalotili pri pripravih za »rdeči dan«.

Löwenstein

v Bruselj, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Rodbina bančnika Löwensteina je uvedla sodno postopanje, da se ugotovi smrt Löwensteina. Za upravitelja zapuščine je bil imenovan sorodnik grof van de Stareten.

Italijanski politični begunci

v Pariz, 11. julija. (Tel. »Slov.«) »Quotidien« poroča, da je italijanska vlada poslala francoski vladi zopet celo vrsto predlogov za izročitve italijanskih političnih beguncov, ki se nahajajo v Franciji. List zahteva odločno, da se ta italijanska zahteva odkloni, ker je bila Francija nasproti fašizmu že preveč popustljiva in odredila že številne izgone italijanskih beguncov.

Letalske tekme

v Dunaj, 11. jul. (Tel. »Slov.«) Na letališču pri Deutschburgu je včeraj pristalo italijansko vojaško dvokrilno letalo z majorjem in poročnikom v italijanski uniformi. Letalo se je udeležilo poleta preko Italije, Francije, Anglije in Nemčije, in se je pri vračanju iz Berlina v Rim radi slabega vremena izgubilo. Ker na letalu niso našli nobenih aparatov, skic ali sličnega, je prometno ministrstvo dovolilo, da sme letalo nadaljevati svojo pot. Socialni demokrati so v parlamentarnem vojnem odboru vložili interpelacijo, na katero je vlada odgovorila v gornjem smislu.

Nove nesreče italijanskih letal

v Milan, 12. julija. (Tel. »Slov.«) V vojnem pristanišču v Spezii se je ponesrečilo vodno letalo »Savoia 59«. Utonili so letalski poročnik, opazovalni častnik in radio-telegrafist. Tudi v Bergamu je padlo na tla vojaško letalo in je pilot mrtav.

Beg uradnikov

v Carigrad, 12. jul. (Tel. »Slov.«) Ker je pred več tedni izginil ruski trgovinski zastopnik v Angori Ibrahimov in odnesel dva milijona mark, so iz Moskve poslale inspekcijske misije hotele pregledati razmere pri sovjetskih zastopstvih v Angori, Carigradu in Smirni. Večina ruskih uradnikov je po preiskavi dobila nalog, da se vrne v Rusijo. Vendar pa se niso vrnili, temveč so rajši odšli v inozemstvo. Tako je trgovski ataše v Carigradu brez dopusta odšel v Berlin. Podravnatelj ruske paroplovne agencije je izjavil, da se rajši odreče svojemu mestu, kakor da bi se vrnil v Rusijo. Tudi neka tajnica se je odpovedala svoji službi. Gospa Andrijevska je brez dopusta odpotovala z nekim drugim sovjetskim uradnikom v Pariz, da se tam poroči. Tudi trije uradniki sovjetskega zastopstva v Smirni so se rajši odpeljali v inozemstvo.

Porodi v Italiji

v Milan, 12. julija. (Tel. »Slov.«) Mussolinijev »Popolo d' Italia« piše o občutnem nadevanju porodov v Italiji, ki so v 20 letih od 35 promile padli na 27 promile. Vladni list naglašajo, da se bo, če se položaj v srednji in severni Italiji ne izpremeni, število italijanskega prebivalstva v 50 letih od 50 milijonov znižalo na 30 milijonov.

Zgraditev deškega doma v Ljubljani

V gradbenem ministrstvu se je odobril kredit okrog 300.000 Din za zgradbo Deškega doma na Mirju v Ljubljani. Gradbena direkcija v Ljubljani bo vršila nadzorstvo.

Dobili smo tole vračanje

Ali je »Jutro« uradni organ policijske direkcije. Pred nekaj dnevi sem imel opravka na policijskem ravnanstvu in sem vse križem videl ležati na mizah »Jutro«. Nad vsakim »Jutrom« je med uradniki urami slonel po eden od uslužbencev in zvesto čital »Jutro«. Mi bi radi vedeli, je li »Jutro« uradni organ pol. direkcije in naloga nekaterih uslužbencev, da med uradniki urami tratijo čas z najbolj besnimi napadi na ministra notranjih zadev, vlado in državo?

Dunajska vremenska napoved. Jasno, zelo vroče, morda lokalne nevihte, lokalni vetrovi.

Proti zagovornikom laži in klevet

Politika hinavščine

Hujkaštvo proti Belgradu in Srbom ni bilo nikdar toliko neutemeljeno in toliko strastno, kakor je danes. To hujkaštvo je tudi do skrajnosti smešno. Kajti kdo hujka? Ljudje, ki so krivi, da ima Belgrad sploh kaj odločati o naših notranjih razmerah. Obnovimo le par spominov v dokaz:

»Jutro« danes vpije po reviziji ustave. Na Vidov dan leta 1921., ko je bila sprejeta vidovdanska ustava, pa je »Jutro« nas in vse druge njene nasprotnike proglasilo za sovražnike države, ker smo zahtevali revizijo. Tako je bilo slavo! »V tem (ustavi) leži neprecenljiva vrednost današnjega glasovanja. V bodočih desetletjih se bomo na Vidov dan poleg kosovskih in sarajevskih junakov vedno spominjali tudi veselega in odrešilnega zgodovinskega dogodka, ki ga je prinesel letošnji Vidov dan.« Tedaj torej je bilo sprejetje centralistične ustave za »Jutro« zgodovinsko in odrešilno.

Ko se je v ustavotvorni skupščini začela specialna debata o upravni razdelitvi države in ko je SLS najodločnejše postavila svojo zahtevo, je »Jutro« pisalo: »Pojasnili smo že, kako neugodno je vplival na to vprašanje plemenski separatizem, ki so ga za Radičem razvili hrvatski zajedničarji in slovenski klerikale. Zakrivili so, da se problem avtonomnih edinic ni mogel več izvrševati samo z gospodarskih in upravnih vidikov, ampak da je zaigralo najvažnejše vlogo stremiljenje, izločiti za vedno ogrožene državne in narodne konsolidacije po plemensko-separatističnih strujah.«

Pribečević je sedaj proglasil, da se ne vrne v skupščino. Ta svoj izhod proglašal kot veliko potoz v boju za dosego enakopravnosti Hrvatov in Slovencev v naši državi. 19. junija 1921, takrat, ko je Pribečević vztrajal na parcelaciji Hrvatske in Slovenije kljub temu, da so srbske stranke že popustile, takrat je tudi SLS segla po najradikalnejšem parlamentarnem sredstvu in se odstranila od nadaljnje razprave o ustavi, ko je uvidela, Pribečević obvlada položaj v vladi in da je nedostopen za vsake, tudi najponižnejše zahteve Slovencev in Hrvatov. Tedaj so se naši poslanci do sprejetja ustave odstranili iz parlamenta. O tem dogodku je »Jutro« pisalo: »Z obnega državnega vidika je klerikalni manever žalosten pojav demoralizacije našega političnega življenja. Naloga opozicije v parlamentarnih državah je, da vrši strogo kontrolo nad večino in da s svojo kritiko regulira ureditev važnih državnih vprašanj. Če pomislimo, koliko bi bila opozicija v konstituenti dosegla, ako bi njena taktika ne bila diktila zgolj mržnje in negacije, započete od g. Radiča.«

Dne 3. julija 1921 je »Jutro«, ki danes poje pesem revizije, tako-le pisalo o ustavi: »Novi ugled naše kraljevine je osnovan pred vsem na dejstvu, da je ta naša ustava dobra in napredna.«

In dne 10. julija 1921 je proti SLS »Jutro« napisalo: »Boj za revizijo ustave bodo nekatere stranke razvile tudi v Sloveniji. Kolikor se je do sedaj pokazalo, se popularizira ves boj zoper sklenjeno ustavo z demagoško parolo: Proč od Srbov, Slovenci sami zase. Pred narodno zgodovino se težko zadolžuje oni, ki na ta način zlorablja razpoloženje, ki je le nesrečna, žalostna dedščina polpretekla dobe.« SLS tedaj v sklenjenih resolucijah, ki so dale povod za ta članek, ni niti z besedico omenila Srbov, ampak samo podčrtala zahteve Slovencev. Pač pa je »Jutro« tedaj obsodilo sedanje delo SDS. — In tisti dan je bila zad-

nja seja deželne vlade za Slovenijo. Tej seji je v odsotnosti predsednika dr. Baltiča predsedoval samostojni Dobnik.

Danes Pribečević in vsa SDS povdarja narodno državnost Hrvatov in jih dviga proti Srbom. Tedaj pa leta 1921., ko smo brez sovražstva in brez strasti prosili, naj se Hrvatom in Slovincem prizna v ustavi to, kar smo itak že imeli, je Pribečević na te zahteve na shodu zaupnikov demokratske stranke za Hrvatsko in Slavonijo v Zagrebu, o katerem poroča »Jutro« z dne 20. julija 1921, tako-le odgovoril: »Med nami ne more biti nagodb, ker smo le en narod. Naša država ni niti srbski, niti hrvaški, niti slovenski fevd, zato ne more nikdo v njih imenu srbstva ali hrvatstva ali slovenstva aspirirati na vodilna mesta.« Ali ni tu Svetozar Pribečević strašno obsodil svojo sedanjo vlogo.

Takih citatov bi lahko našli brez konca, obnavljati jih moramo, da bo danes narod imel neprestano pred očmi, da SDS igra lažno igrjo, ki je samo v tem dosledna, da hoče neprestano škodovati Slovincem in Hrvatom. Leta 1921. nas je hotela ta stranka uničiti politično in gospodarsko, danes pa hoče streti nas vse v lastnem medsebojnem sovraštvo.

Pribečevića v nebo - Korošca v blato

Mariborska SDS glasila »Večernik« in »Marburger Zeitung« sledita kar se tiče politične umazanosti Žerjavovemu »Jutru«. Posebno nemško pobarvana »Marburger Zeitung« je zopet postala popolna filijalka »Jutrove« nesramnosti. List bi rad veljal kot nekak »nepristranski« organ, ki prinaša vse politične dogodke čisto stvarno. Posebno pri Nemcih bi lastništvo »Marburger« rado uživalo tak sloves. Mi smo v »Slovincu« že svoj čas točno ugotovili in dokazali, da ta list ni nič drugega nego nemško pisana filijalka blatnega »Jutra«.

V vsaki številki dviguje »Marburger Zeitung« znanega očeta Orjuna Svetozarja Pribečevića v nebesa kot »najbolj upoštevane« politika, kot »najposobnejšega« državnika, kot velikega prijatelja »prečnanov« itd. List beleži vsako kretnjo Svetozarjevo, prinaša poročila o Pribečevićeavih avdijencah kot dogodek prve vrste in skuša iz tega napraviti velikanske senzacije. Vsak političen otrok v državi ve, da je Pribečevićeva veljava padla pod ničlo. Vse kaže s pristom za njim kot povzročiteljem sedanjih žalostnih razmer med našimi narodi in v državi sploh. Cele knjige bi lahko napisali o zlodelih, ki jih je Pribečević napravil, ko je bil na vrhu! In tega Pribečevića kuje »Marburgerica« med zvezde!

Dr. Korošca seveda, čeprav uživa povsod sloves velikega in upoštevane politika in državnika, njega ta SDS listič bagatelizira. Ne potrebuje Korošec, da bi »Marburgerica« kot filijalka »Jutra« hvalila ali pisala o njem slavospeve, le konstatirati hočemo, na kak višini stoji »nepristranost«, »lojalnost« in »resničoljubnost« tega Žerjavovega glasila! V celem razvoju sedanje krize, je listič ime dr. Koroščevo samolčal, kjer se je le dalo. Dočim je o enem sprejemu Pribečevića na dvoru poročala »Marburger Zeitung« po dvakrat, ni poročala, da je bil dr. Korošec skoro vsak dan sprejet od krone v daljših avdijencah. Tako je n. pr. bil dne 6. julija Korošec opetovano poklican h kralju, a »Marburgerica«, zvesta svojemu principu o »objektivnem«

poročanju tega ni zabeležila ne v petkovi in ne v sobotni številki! Res je, da daje listič telefonska poročila iz Belgrada ravnoisti g. Simič, ki zalaga po Žerjavovih instrukcijah s svojimi poročili »Jutro«, ali vendar, ako bi hoteli biti gospodje okoli »Marburgerce« le kolikaj objektivni, bi poročila lista ne smela biti tako enostranska. Ugotavljamo, da se je »Marburger Zeitung« postavila popolnoma v boj proti SLS in njenemu voditelju dr. Korošču.

Nas to veseli, da nemškopisani list samostojno-demokratske »Mariborske tiskarne« koraka po opolzki poti »Jutra«. Vsaj gg. iz uredništva ne bodo več mogli poradirati kot »objektivni« in »lojalni« poročevalci!

Napisali smo te vrstice samo radi tega, da Mariborčanom, ki spoštujejo resnico, dokazemo »objektivnost« pisanja »Marburger Zeitung«.

Iz okužene atmosfere

Pod tem naslovom je »Jutro« oklevetalo več poslancev Jugoslovanskega kluba, da so vedeli za pripravljane Račičevih umorov in da so jih odobraval. Posebej je »Jutro« tedaj tedaj napadlo prekmurskega poslanca Jeriča. Ta je poslal »Jutru« popravek, ki ga je »Jutro« moralo priobčiti. Popravek se glasi:

»Trditev, da sem bil kakih 8 dni pred usodnim dnevom v Narodni skupščini doma in da sem ob tej priliki neki gospej v Murski Soboti pripovedoval, da že ves zadnji čas sedim v Narodni skupščini tik pri vratih, češ da bo nekaj prišlo, da bom lahko hitro ven skočil, je popolnoma neresnična. — Niti sem bil kakih 8 dni pred usodnim dnevom doma niti sem kdaj komu podal zgoraj omenjeno izjavo. — Ivan Jerič l. r.

V isti številki pa na prvi strani »Jutro« zopet prinaša isto kleveto.

In v isti številki prinaša »Jutro« tole karikaturu: dr. Korošec jaha, poleg njega jaha smrt. Oba drevita preko pokopališča. Spodaj je pa podpis. Dr. Korošec pravi: Niti Račičeva pištola, niti puška kopita, niti moji pendreki niso odgovorni za te sveže hrvatske grobove. Odgovornost zanje nosi samo kmet-sko-demokratska koalicija. To karikaturu je »Jutro« ponatisnilo iz zagrebških »Kopriv«. Je sicer drugačna kot »Jutrova« krvava, toda v »Jutru« ima poseben namen: podpreti prvo kleveto in oprati »Jutro«, češ saj drugi listi tudi do delajo. V grehu drugih hočejo skriti Žerjavovci gnusobo svojega zločina.

Ali je s tako družbo še mogoče govoriti o poštenosti?

Smisel

»Jutro« ima še drznost, da klevetniško karikaturu o dr. Korošču celo zagovarja. Ves zagovor postavlja na novo laž, da je smisel vse karikature ironiziranje ministra-duhovnika, in da je taka satira, kritika ali ironija samoposebi umevna. Tak zagovor je možen zopet samo pri »Jutru«. Vsakemu poštenemu človeku pa je bilo na prvi pogled jasno, da ne gre za nobeno kritiko in ironijo, ampak za najgršjo kleveto, ki naj dr. Korošca dela odgovornega za kri, ki je tekla v državi. To je bil ves smisel karikature in proti temu smo se dvignili mi, proti temu se je dvignila Slovenija. Vse »Jutrovo« čvekanje o duhovnikih je v tem slučaju samo čvekanje, o katerem bi bi lahko pisali, ker je tudi potvorba resnice, toda ob takem zločinu je to čvekanje brez pomena.

Dokaz propalosti

»Jutro« v svojem uvodnem članku piše o tem, da belgrajski listi označujejo med drugimi dr. Korošca kot bodočega ministrskega predsednika. Potem pa pravi: »Svetozar Pribečević je to idejo označil kot pravo provokacijo in podčrtal, da bi imenovanje dr. Korošca za predsednika vlade ne pomenilo ničesar drugega, kakor zopetno vpostavitve Velje Vukičevića in njegovih zaplečnikov. In drug član KDK (prav dobro znan član) je s kruto ironijo dodal, da je lansiranje dr. Koroščeve kandidature le nov dokaz popolne politične propalosti režimskih vladodržcev.«

Primerjajmo politično odločno, pa dostojno izjavo Pribečevića in izjavo drugega člana KDK, kot ga nazivlja »Jutro«, ki jo je »Jutro« prineslo v uvodniku. Ta druga izjava je taka, da se je je drugi član KDK sramoval, zato ga »Jutro« ni smelo zapisati. Toda »Jutro« samo se ne sramuje zapisati, da je dr. Koroščevega kandidatura znak popolne politične propalosti. »Jutro«, ki hoče pisati Slovincem, tako piše o enem največjih živčih Slovencev. Isti napiše dva dni potem, ko je vsa Slovenija tisti list radi prve najgrše klevete s toliko odločnostjo in oostrostjo obsodila. Ali si je mogoče še kje poiskati popolnejši zgled politične propalosti kot pri naših liberalcih?!

Dr. Rošu, županu v Laškem

Jutrov dopisnik je s svojo kritiko o sestanku dr. Natlačen v Laškem dokazal, da mu ni prav nič za resno gospodarstvo, ampak samo za strankarsko demagogijo.

Predsednik ljubljanskega oblastnega odbora g. dr. Marko Natlačen je sklical 17. junija t. l. v prostorih laškega sreskega poglavarstva izvršno uspešni sestanek vseh županov, obč. odbornikov in svetnikov okrajnega laškega sresa. V res stvarnem govoru je orisal razmerje in delovanje, ki naj vlada med oblastnim odborom in občinami ter omenil nekatere podpirne akcije, ki so namenjene za laški okraj. V celem svojem nastopu in govoru ni niti s kretnjo pokazal, niti z besedico omenil ničesar, kar bi dalo sestanku političen značaj, kakor to trdi brez vsake podlage jutrov dopisnik. G. dr. Natlačen je žel za svoja izvajanja vsestransko odobravanje izvzemši laškega župana g. dr. Roša, ki se je pokazal s svojim nastopom za nepomirljivega politika.

G. dr. Roš je zlasti zameril dr. Natlačen način poziva na sestanek. Oblastni odbor je nadrejen oblasti nad občinami in je bil ton poziva služben, torej popolnoma umesten. Navedel je še par brezpomembnih zadev, a ni hotel sprožiti veljavne vprašanja, t. j. laškega vodovoda in posojila za vodovod. Zborovalci so imeli vtis, da je hotel uganjati s svojimi očitki samo demagogijo in ustvariti za sebe razpoloženje. Pa se je prevaril. Ako bi imel priložnost čuti po sestanku svoje pristaje, kako so zabavljali čez njegov nastop, bi to bila za njega gotovo dobra šola. S takim nastopom si mož samo škoduje. Mnenja smo, da je kritika umestna, a naj bo stvarna; ako ni povoda, naj se ne priha na dan z malenkostmi.

Da smo bili in smo na naši strani tolerantni, nam mora vsakdo priznati. Radi nastopa gosp. dr. Roša v časopisu nismo reagirali meneč, naj se smatra ta izpad za zadevo laškega okraja. — Žalibog, da so hoteli »onč« sestanek in nastop dr. Roša izkoristiti v »Jutru« za svoje svrhe, ne oziiraj se pri tem na mirno stanje, ki že dolgo vlada med obema strankama, in na občinsko gospodarstvo mesta Laško z ozirom na vodovod, pri katerem je neobhodno potrebno složno in intenzivno delovanje vseh Laščanov. Radi tega moramo povdariti, da je nastop dr. Roša tem bolj obsodbe vreden, ker je on župan mesta Laško. Laščani mu radi tega nastopa ne morejo biti hvaležni, ker položaja graditve vodovoda in nameravanega tlakovanja cest v Laškem s svojim nastopom gotovo ni izboljšal; a nasprotno nam otežil delovanje.

G. županu je dobro znano, da je še več drugih zadev, ki jih moramo skupno reševati in so velikega pomena za mesto Laško. — Zato mislimo, da bo za Laško veliko bolj koristno, da taki izpadi prenehajo.

Naročajte »Slovenca«!

Selma Lagerlöf:

Roka duha

(Konec.)

»Kaj je tolikšna razlika med tistim, kar pišeš, in tistim, kar rečeš?«
»Ti me nisi vprašal, če te ljubim, ampak le, če bi hotela postati tvoja žena...«
»A takole«

»Tedaj pa, v trenutku, prav v trenutku, ko sem začela pisati besedo, se je pokazala roka. Čez rob mize je zdrknila nanjo in mislim, da sem sedela tam in strmela nekaj hipov na roko, preden sem razumela, kaj je bilo. Nisem takoj zakričala. Nisem mogla tako rekoč razumeti, da je bilo nekaj nadnaravnega. Tedaj pa je legla preko papirja in pokazala z ukrivljenimi prsti na besedo.

Mislil, da je bila vesela, naravnost tlesla se je od veselja. Bilo je kakor da hoče črke nase zgrebsti — bila je lažna igra. Zato je hotela biti zraven.

Priplazila se je, z rumenimi prsti, nalik velikemu pajku. Vprav ko da bi se ji bilo mudilo. Tako dolgo je že bilo od tedaj, ko je imela povod za to, da pride. Zdaj se je morala podvzati. Takorekoč prišla je za peto s svojimi vlažnimi, koščenimi prsti. Bila je lažna igra. Zato je hotela biti zraven.

Zakričala sem, kakor da bi bila kača, in tedaj je izginila, ne vem pa, če ni še vedno tukaj. Mislim, čutim, da je še zmerom v sobi. In če se še pokaže, umrjem. Skoro bi bila umrla.

»Ne, ne sme se več pokazati,« je dejal tolažilno.

»Vem, kaj mi je storiti,« je rekla. »Mo-

ram, da se ne pokaže znova. A je tako strašno kruto.«

Snela je zaročni prstan s prsta, vtaknila svojo mrzlo, tresočo se roko v doktorjevo in pustila prstan v njej. Potem je jokala v bridki resignaciji.

Doktor ni rekel nič, staknil je konca prstov in pustil, da je zdrkaval prstan iz prsta v prst.

Ne bilo bi tako težko opraviti z roko duha kakor z drugim, je mislil. Roka je takorekoč stopila na njegovo stran, mu priskrbelo nekoliko maščevanja. Čutil je do nje simpatijo.

Je pač z marsikaterimi ljudmi tako, je mislil, da jih zapeče vest na ta ali drug način, pa najsi še tako poskušajo, da bi jo goljufali. Ona ima svoja lastna skrivna pota. Tu je torej njegova mala nevesta vse kar najbolje izmudrovala, da bi dobila prijeten dom. Treba je bilo privzeti le malo hlimbe, in vsa sreča sveta je bila njena. In tu pride povsem tiho vest in izkoplje svoj rov globoko spodaj v duši in požene sledujoč v trenutku vso modrost, vso preračunljivost v zrak.

Da da, da da. Ona je pač mislila, da bi tako mogla vztrajati eno celo življenje v laži. Je morala že videti, kako se je drugim posrečilo. Zdaj pa se pokaže, da je ona iz finejše snovi. Zguba je to, pripadati omikanejšemu plemenu ljudi vesti. Kadar najmanj pričakuješ, pride halucinacija vesti.

Seveda privzame potem obliko, ki je najbolj pri roki. Saj je bilo jasno ko beli dan, da je morala postati vest v tej sobi roka duha.

On je sedel še zmerom tu in se igral s

prstanom, pustil, da je zdrkaval iz prsta v prst. Čutil je vse nekaj drugega nego srd, ker si je ni mogel osvojiti. Bil je skoroda žalosten. Ona je pač začela zdaj misliti nanj, misliti, da mu je delala krivico, zakaj sklonila se je in mu poljubila roko. »Odpusti mi,« je dejala.

Bilo je zanimivo, kako mehka je bila. Če si je postala na jasnem o tem, da je storila krivico, pa sploh ni vedela, kaj naj stori, da jo popravi. Res ni imelo nobenega zmisla, mučiti jo še dalje. Saj je bilo treba njemu le odkrito govoriti, povedati, da sam ni bil mnogo boljši od nje. Preračunljivost na obeh straneh. Ona je iskala dom, on gospodinjno. Pomirilo bi jo, če bi to čula.

Hotel ji je reči, da to nikakor ni moglo postati zanj tako bridko razočaranje. Ni bil tako strašno zaljubljen, tudi on ne. No, gotovo, saj ni imel nobenega vzroka, da bi muko še delj zavlačeval. Najboljše je bilo, napraviti konec. Vrniti vsem mir in zbuditi se jutri nezaročen.

Ko se je dvignil, da bi šel, so mu stopile solze v oči. Bilo mu je vendarle hudo, izgubiti jo. In zdaj je bilo to, kar ji je rekel.

Začel je s tem, da ji je govoril o stvarih, ki niso imele zveze; da je ona človek vesti, da pripada finejši rasi živčnih ljudi, ki so se začeli vprav sedaj pojavljati tu in tam. Ona mu je baš zato draga. Vprav radi tega, kar se ji je nocoj pripetilo, mu je težko, odreči se je.

Ona je prosta,« da, seveda, a če bi kdaj mogla in hotela...

Pogledal jo je začudeno. Ali je trpela radi tega? Se le zdaj je izginila topost iz njenih potez in oči so postale mirne. Sedela je z napol odprtimi usti in poslušala...

Kaj je novega

KOLENDAR.

Petek, 13. julija. Frančišek, Ananij, Bvgenij. — 195. dan v letu.

ZGODOVINSKI DNEVI.

13. julija: 1874 je izvršil Kulmann v Kisingenu atentat na Bismarcka, ki se je pa ponesrečil. — 1816 se je rodil nemški pisatelj Gustav Freitag. — 1889 je umrl nemški pisatelj Robert Hamerling. — 1504 je bil instaliran prvi ljubljanski župan Janez Lanthieri. — 1793 je Charlotte Corday umorila Marata. — 1878 se je zaključil berlinski kongres. Avstrija dobi nalog, zasesti Bosno in Hercegovino. Črna Gora dobi Bar. Srbija in Rumunija postane samostojni. Bolgarija je samo avtonomna tributna kneževina Turčije. Romunija odstopi Rusiji Besarabijo. — 1869 je koncil sprejel dogmo o papeževi nezmotljivosti s 451 proti 150 glasovi. — 1773 se je rodil češki pisatelj Josip Jungman.

★ Shoda SLS se vršita v nedeljo 15. julija t. l. v Koprivnici pri Rajhenburgu ob pol 8 zjutraj, v Podsredi pa ob 11 dopoldne. Oba shoda bosta na prostem pri cerkvi. Porocha obl. odbornik g. Marko Kranjc. Somišljeniki, vsi na shod!

★ Podeljeni sta župniji: Trstenik dr. Janke Arnejcu, župniku v Škofji Loki; Stari log pri Kočevju Alojziju Perzu, župniku v Borovcu.

★ Prva razprava komisije za agrarne operacije se vrši v prostorih oblastnega odbora pod predsedstvom predsednika obl. odbora g. dr. Marka Natlačenca. Radi tega danes predsednik obl. odbora ne sprejema strank.

★ Iz seje ljubljanskega oblastnega odbora dne 11. julija 1928: Sprejme se pravilnik k oblastni uredbi o posebnih prispevkih za vzdrževanje samoupravnih cest in potov ter naprav na njih z dne 1. marca 1928 tako, kakor je bil končno redigiran od odeska za javna dela. — V oblastno šolsko komisijo za nameščenje učiteljstva se imenujeta kot zastopnika ljubljanskega oblastnega odbora: obl. odbornik g. dr. Anton Milavec in dekan g. Valentin Zabret; za namestnika pa oblastni uradnik g. Narte Velikonja in tajnik SLS g. Franc Gabrovšek. — Konceptna pripravnik pri oblastnem kmetijskem oddelku gg. Erik Eiselt in Ivan Hvastja se uvrstita v VIII. čin. razr. 1. plačilno stopnjo. — G. Davorin Simič se sprejme v oblastno službo kot vinarski strokovnjak v VIII. čin. razr. 1. plačilno stopnjo. — Za premovanje goveje živine v Sodražici in Dobropolju se nakaže večja podpora. — Ljubljanski oblastni odbor stopi v pogajanja z generalnim konzulom g. Paumgartnom glede nakupa njegovega posestva na Fužinah, kjer naj bi se namestila umobolnica. — Otvori se oblastna strežniška šola v Ljubljani v zmislu tozadevne uredbe in se s poukom na tej šoli prične s 1. septembrom t. l. Za vodjo šole se imenuje šef zavoda za zaščito dece in mater g. dr. Bogoljub Dragas. — Nakazanih je tudi več podpora iz kmetijskega in prosvetnega resora ter iz postavke za gasilstvo.

★ Stipendije za nadaljevanje visokošolskih študij v l. 1928-29 je podelila francoska vlada sledečim gospodom: Alfonz Gšpan, leposlovne vede, Pariz; Milica Šaup, isto, Aix; Boris Kermavner, pravo, Lyon; Franjo Sijaneč, leposlovne vede, Pariz; Mirko Pugelj, isto, Pariz; Ivan Tomšič, pravo, Pariz in Slavko Gorjup, elektrotehnični zavod, Grenoble.

★ Posebni vlak za olimpijce vozi z Dunaja 26. julija. Informacije in prijave pri »Putniku-Tourist Office«, Ljubljana, Dunajska c. št. 1.

★ Petnajstletnico mature priredijo maturanti I. drž. gimn. v Ljubljani iz l. 1913., A. in B. razr., dne 14. t. m. pri Mraku na Rimski cesti, ob pol 7 zvečer ter napravijo v nedeljo, dne 15. t. m., skupni izlet v Grosuplje in v tamkajšnje podzemne jame. Odhod iz Ljubljane ob 7.35. Pozivajo se vsi prizadeti maturanti ter vpludno vabijo vsi tedanji profesorji obeh razredov, da se obeh prireditelj sigurno udeležijo. Eventuelne dopise na: Vrančič, Ljubljanska kreditna banka.

★ Razpis nagrade. Mladinska Matica poverjenstva U. J. U. Ljubljana razpisuje nagrado 3000 (tritisoč) Din za najboljšo povest (oziroma zbirko krajših povesti) umetniške vrednosti, primerno tudi mladini. Obsegati mora šest tiskanih pol v mali osmerki. Rokopis je predložiti najpozneje do 31. decembra 1928. Mladinski Matici pov. U. J. U. v Ljubljani in sicer z geslom in pisateljevim imenom v posebni kuverti. Mladinska Matica si pridržuje pravico porabiti tudi nenagrade tekmovalne rokopise proti običajnemu honorarju. Za nagradeno delo se bo izplačal poleg nagrade še običajni honorar.

★ Ljubljanski oblastni odbor razpisuje tri mesta oblastnih cestarijev v cestnem okraju brežiškem. Prošnje je vlagati pri oblastnem odboru najkasneje do 30. julija t. l. Natančnejši pogoji so razvidni v Samoupravi ter v razpisu pri okrajnem odboru brežiškem in županstvih tamošnjega okoliša.

★ S pošte. Premesčena je uradnica Marija Pakičeva iz Murske Sobote v Kočevje

ter telefonistka Terezija Radovanova iz Novega mesta v Loko pri Zidanem mostu. — Pogodbena poštarica Julija Fajdigova v Strugah na Dolenjskem je odpovedala službo. — Strokovne preizkušnje za pb. ur. so v Belgradu z večino glasov napravili: za I. kateg.: inž. Rajko Poniž; za II. kateg.: pb. ur. II-5 Zdenka Vehovarjeva, Anton Udir, Vladimir Senk, Iv. Poharc, Vera Urbančičeva, Karol Arko in Fr. Pipan z ljubljanske glavne pošte, Julij Erker z ravnateljstva, Viktor Škvarc z mariborske kolodvorske pošte, Janez Gselman iz Murske Sobote, Ljubica Glaserjeva in Mara Hafnerjeva z mariborske glavne pošte, Janko Kavčič in Hinko Fajdiga z ljubljanske kolodvorske pošte, vsi soglasno; St. Pristovšek z ravnateljstva in Rozamila Lutmanova z mariborske glavne pošte, oba z večino glasov. — Pri ravnateljstvu v Ljubljani je napravila izkušnjo za III. kateg. Ivanka Pristovcova, priprav. III-4 na ravnateljstvu. — Na novo so se odprle pogodbene pošte Rateče (IV-1) in (IV-2) na Dolenjskem.

★ Pozna ekshumacija. Leta 1927. dne 21. februarja, je umrl v Zagrebu gostilničar Josip Zebič. Sedaj je dobilo državno pravdnstvo v Zagrebu ovadbo, da je bil Zebič zastrupljen z arzenikom. Sodišče je odredilo ekshumacijo Josipa Zebiča. Zebičovo truplo so v navzočnosti večje komisije sodnikov, zdravnikov, kemikov in Zebičeve soproge res izkopali in in obducirali. Truplo je bilo še dokaj dobro ohranjeno, po zateklosti srčne žile pa sklepajo, da je Zebič v resnici zadela srčna kap, kot so bili že ob njeni smrti prepričani. Če je Zebič bil zastrupljen z arzenikom, bo treba čakati kakor tri tedne, da bo do tedaj kemična analiza trupa končana.

★ Oceanografski zavod v Splitu. V Splitu se sedaj nahajajo predsednik Jugoslovanske akademije v Zagrebu dr. Gavro Manojlovič, član akademije v Belgradu, dr. Živojin Djordjevič in univerzitetni profesor iz Zagreba dr. Artur Gavazzi. Pregledali so zemljišče na Marjanu, kjer se bo zgradil zavod za oceanografijo. Ves kompleks z vodno kotlino hkrati bo obsegal 14.000 kvadratnih metrov.

★ Velik vlom v Slovenskih goricah. V trgovino Leona Rateja pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah so pred dnevi vlomili neznanzi tatovi in odnesli veliko množino manufakturnega blaga, oblačil, živil in 1300 Din gotovine. Ratej trpi 20.350 Din škode. Vlomilci so vdrl v trgovino ponoči skozi okno.

★ Oče zabodel sina. Na Kninskem polju v Dalmaciji je prišlo v družini kmeta Novakoviča do hudega prepira med očetom Jovanom in Sinom Miletom. V prepiru je oče zabodel sina v trebuh. Orožniki so očeta aretirali, hudo ranjenega sina pa odpravili v bolnico.

★ Maščevanje zapuščene deklice. V Sibeniku se je pred tamkajšnjim sodiščem pripetil zanimiv dogodek. Neka deklica je tožila svojega bivšega ljubimca, ki ji je obljubil, da jo bo poročil. Pred sodiščem je prišlo do prepira. Deklica je fantu vrgla v oči pest živega apna, pomešanega z mleto papriko. Mladenci so zdravniki še pravočasno rešili vid.

★ Dobra letina v Slavoniji. Letos je v Slavoniji prav dobra letina in kakor trdijo ljudje, najboljša v zadnjih desetih letih. Na katastralno jutro zemlje pridelajo povprečno 14 do 15 stotov pšenice, katere tržna cena je po 235 do 345 Din za stot. Ječmen pridelajo povprečno 18 do 20 stotov in ga prodajo po 175 do 180 Din stot. Radi slabega izvoza in nejasnosti na trgu pa cene stalno padajo. V soboto pričakujejo na vinkovškem trgu prvo letošnje žito. Dobro je obrodil tudi oves, enako tudi zgodnja koruza, dočim je pozna koruza nekoliko slabša. Sladkorna pesa vobče dobro zori. Koruzi in sladkorni pesi bi v Slavoniji dež zelo koristil.

★ Najstarejša zakonska dvojica v Jugoslaviji. Te dni so napravili belgajski časniki izlet v vas Vrbice pri Arandjelovcu, ker so slišali, da tam živi najstarejša zakonska dvojica v naši državi in so hoteli na licu mesta ugotoviti, če je to res. In res so našli tam obdano od številnih vnukov in pravnukov zakonsko dvojico Dimitrija in Živana Filipovič. Dimitrij je 110 let star, Živana pa 107 let. Oba še pomnita zgodovinske osebe, kakor Miloša Obrenoviča, kneza Mihajla in starega očeta sedanjega kralja kneza Aleksandra Karađorđevića. Mož je povedal, da žganja ni nikoli pil, pač pa vino, vendar pa je še to opustil zadnjih trideset let. Bil je takoj pripravljen, ko so ga hoteli časniki fotografirati, toda žena se je branila: »Oh, zdaj pridete! Pred devetdesetimi leti bi prišli, ko sem bila še mlada in lepa...« Končno se je tudi ona dala fotografirati.

★ Letalska nesreča v Novem Sadu. V torek zjutraj se je v Novem Sadu dvignilo pet vojaških letal. Eno letalo je imelo defekt že v višini dva in pol metra nad zemljo in je padlo na tla. Pilot je bil lažje ranjen, letalo pa se je znatno pokvarilo.

★ Vkuhanju sadja in zelenjadi posveča današnja gospodinja največ pozornosti. Saj ne bo kmalu gospodinjstva, katerega shrambe ne bi vsebovale za zimski čas vsakovrstnih delikates. Znani strokovnjak M. Humej je

priredil v ta namen prekoristno knjigo: *Sadje v gospodinjstvu*, kjer obsežno obdelava način konzerviranja sadja in povrtnine, o ravnanju s sadjem sploh in o domači sadni uporabi. Cena 24 Din. Knjigo kraši 13 barvanih prilog in 42 slik med besedilom. Gospodinjam in dekletam knjigo toplo priporočamo. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKAREN.

Drevo imata nočno službo: Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Dunajski cesti.

○ G. francoski konzul bo 14. julija od 11 do 12. sprejemal zastopnike oblasti in konzularnega zbora.

○ Umrl je včeraj ob 2 zjutraj v 56. letu starosti dolgoletni vratar v Marijanišču gospod Karol Maček. Bil je v Ljubljani splošno znan in radi svoje skromnosti in prijaznosti povsod priljubljen. Več let je bil tudi raznašalec »Slovenca«. Pogreb bo danes ob 16 iz Marijanišča.

○ Poroka. Dne 12. t. m. se je poročil v frančiškanski cerkvi ravnatelj zavarovalne družbe »Jugoslavija« g. Vladimir Fischer z gđ. Danico Pirc, hčerko višjega geometra v Ljubljani. Poročil ju je g. superior vojne marine Karol Kokolj.

○ Umrla je v sredo ponoči v hiralnici g. Marija Brodnik iz Vidovdanske ceste. Pokojnica je bila teta tukajšnje uršulinke M. Lidvine. Pogreb bo v petek 13. julija ob pol 15 uri.

○ Izmišljene govorice. Gospod Emerik Mayer, veletržec v Ljubljani, nas naproša sporočiti, da ni povzročil s svojim avtom nobene nesreče, ki bi bila zahtevala celo človeško žrtev in da so tozadevne govorice glede njegove osebe, oziroma glede šoferjev, ki so pri njem zaposleni, popolnoma brez vsake podlage.

○ Umrli so v Ljubljani v času od 10. do 12. t. m.: Alojzij Zidanič, železničar, 51 let, Vilharjeva ulica 1; Marija Brodnik, zasebnica, 83 let, Vidovdanska cesta 9; v bolnici so v istem času umrli: Ivan Bogataj, organist, 29 let, Poljane pri Kranju; Jožefa Gorican, hči rudarja, 5 mesecev, Gornji Salik pri Velenju.

○ V rešilni avto zadel. Slaščičar Josip Gablovec se je peljal v sredo ob 3 popoldne z motornim kolesom po Zaloški cesti proti Vodmatu. Pri bolnici pa je zavozil v rešilni avto, ki je ravno tedaj privozil z dvorišča bolnice. Pri karambolu je Gablovec padel z motornega kolesa in se precej hudo ranil na desni nogi pod koleno, tako da so ga morali v bolnici pridržati. Znatno se je pokvarilo tudi motorno kolo ter sprednji del rešilnega avtomobila. Mestna občina kot lastnica rešilnega avtomobila trpi okrog 1000 Din škode.

○ Invalida napadel. 24. letni zidar Karol S. je predvčeršnjim v Vodmatu brez vsakega povoda napadel s kamenjem 30-letnega invalida Josipa Kolarja, katerega niti poznal ni. Nato je zgrabil Kolarja za vrat in ga prišel daviti ter neusmiljeno pretepavati. Reče se ni mogel braniti in je prišel klicati na pomoč. Ko so ljudje prišli k ubogemu invalidu na pomoč, je napadalec izginil. Pozneje ga je policija le izsledila in konfrontirala s Kolarjem, ki je v njem spoznal napadalca, dasi ta to odločno taj.

○ Veličastna lipa v Šiški, poleg stare Jernejeve cerkve preživlja zopet svoje vsakoletno trpinčenje ob času, ko je najlepša. — Mladina seka veje kar na debelo in druga spodaj stoječa pa vlačijo iste domov, odrasli pa, mesto, da bi tako početje obsojali, gledajo mirno zraven in se menda še zabavajo s tem. V času vojne je neki stari nemški polkovnik videl tako početje na tej lipi. Bil je tako hud in razjarjen, da je vse razgal in pustil lesto od vojakov odstraniti, da ne bi mogli ti uničevalci dalje in rekel: »Ljudje ne vedo in se ne zavedajo, kakšen kras imajo v tej močelni lipi in jo tako brezmiselno uničujejo.« Tako sodijo tuji in mi? Ali res ni nikogar, ki bi se zganil in za vedno preprečeval tako sekanje, ne pa šele potem, ko se je že zgodilo. Za dva dinarja cvetja zadostuje za celo zimo in se ga dobi na trgu in ni potreba uničevati častitljivega drevesa. Po zimi, ko listje odpade, se vidijo posledice takega sekanja.

○ Najnovejša bluze: Kristofič-Bučar.

○ Zobozdravnik dr. Rodoschegg ne ordinira od 14. julija do konca avgusta.

Maribor

□ Prijavite se! Za nedeljski jubilejni tabor v Zalcu se je doslej prijavilo že lepo število naših vrlih mariborskih somišljenikov. Polovična vožnja je dovoljena. Prijavite se še drugi teden današnjega dne v tajništvo SLS za mesto Maribor na Koroski cesti 1, da se bomo Mariborčani postavili.

□ Upravičeno razburjenje. Čisto nepričakovano so se razširile vesti po našem mestu, ki so se pozneje izkazale kot resnične, da bodo vsi tanci tukajšnje Nabavljalne zadruge drž. nameščencev morali odrajavati mesečni znesek 10 Din v svrhe, ki niso javnosti še niti znane. Prav posebno veliko razburjenje so povzročile omenjene vesti v vrstah ubogih kronskih vpokojencev, kar je v njihovi borni in neznatni mesečni pokojnini upravičeno in razumljivo. Kaj bi ne bilo mogoče, da ostane tem revežem to bridko razočaranje prihranjeno?

□ Tujsko-prometni razlogi to zahtevajo! Od več strani smo slišali pritožbe glede donosanja raznih pijač (piva, vina, brizganca itd.) potnikom, ki se vozijo v brzavolko skozi Maribor. Kakor znano, potniki radi carinskega pregleda iz vozov ne smejo, žejo pa bi vendar radi malo pogasili. Zato prav nestrpu pričakujejo, kdaj se pojavi pred vozom »piccolo«, ki ponuja osvežujoče pijače. »Piccolo«

Jubilejni ljudski tabor v Zalcu

dne 15. julija 1928.

Zakaj gremo v nedeljo v Zalec? Sovražniki kršnanstva in poštenega slovenstva se trudijo, da bi razkričali Jubilejni ljudski tabor v Zalcu kot omejeno politično zborovanje Slovenske ljudske stranke, s čimer upajo, da bodo zmanjšali udeležbo in zabrisali veličastni vtis, ki ga bo tabor brez dvoma ustvaril. Smatramo za potrebno poudariti: Jubilejni ljudski tabor je predvsem ljudska prireditelj. Slovenskemu ljudstvu odušeni in celo sovražnim elementom je ta pojam neznan. V vrsti njihovih nastopov poznajo le hujšakolice politična zborovanja (vsaj v časopisu so to zborovanja, v resnici so to običajni mali sestanki) in rodoljubne veselice z znanim sporedom. Tabor v Zalcu pa bo le manifestacija našega kršnanstva in slovenstva ter vdanosti državni ideji. Ravno radi tega svojega posebnega značaja, s katerim se približuje po pomenu katoliškemu shodom, bodo katoliški Slovenci prihiteli na tabor v Številu, ki o njem naši nasprotniki ne sanjajo. Baš radi grde in neopravičene kampanje, ki jo vodijo liberalni listi proti žalski prireditvi, je dolžnost vseh kršnansko mislečih Slovencev in Slovenk, da pridejo v nedeljo v Zalec v tem večjem številu.

Prekmurci na taboru v Zalcu. Glavni pripravljalni odbor je prejel včeraj obvestilo, da se udeležijo tabora v Zalcu tudi deputacija Prekmurcev pod vodstvom zaslužnega svojega voditelja narodnega poslanca g. Klekla. Deputacija bo na taboru izrekla ministru g. dr. Korošcu posebno zahvalo za njegov znameniti govor, ki ga je imel l. 1916. v Crensovih v brambo slovenske misli v Prekmurju.

Tabor v Zalcu ali v Dobriši vasi? »Jutro« skuša delati zmedo tudi s tem, da pravi, da se nedeljski tabor ne bo vršil v Zalcu, ampak v Dobriši vasi, ki da spada pod Petrovce. Za »Jutro« namreč obstajajo samo politične obline, ne pa tudi župljane. Res je, da se laborišče nahaja v Dobriši vasi, a ta vas je oddaljena od trga Zalec komaj 10 minut in seveda spada pod župnjo Zalec. Del programa se bo završil prav sredi Zaleca, na kar se nekateri žalski pripravljajo na način, ki jim ga pač samo njihova vzgoja dovoljuje. Tisti gotovi in znani elementi naj vedo: Slovensko ljudstvo, ki se bo zbralo v nedeljo v Zalcu se ne bo pustilo žaliti na noben način. Na vsaktero demonstracijo proti taboru bo ljudstvo malo temeljito odgovorilo.

sicer prinese par vrčev ali čaš; ko se drugi pojavi pred voze, je minulo že pol ure in vlak ravno odhaja. Naravna stvar, da so polniki radi tega nevoljni in da zapuščajo Maribor s čudnimi vtisi glede postrežljivosti in podjetnosti. Bili smo glede teh slučajev že večkrat opozorjeni, pa smo molčali, ker smo upali, da se bodo razmere morda malo zboljšale. Zato se danes oglašamo z nasvetom, da se organizacija prodajanja in donosanja pijač z brzavolko izvrši od strani vodstva kolodvorske restavracije točneje in boljše. S tem bo Mariboru prihranjena blaznaja, kolodvorska restavracija sama pa bo imela več zaslužka.

□ Skupina šoferjev JSZ v Mariboru. Sestanel se vrši drevi ob pol 9 v dvorani Zadrzne gospodarske banke in ne na Koroski cesti kakor je bilo objavljeno v »Pravici«. Sestanka se udeležijo kot zastopnik društva »Verband der Kraftfahrer Österreichs« g. Rechenberger iz Dunaja, ki bo poročal o strokovnem gibanju in ustroju naših organizacij v Nemčiji in Avstriji. Vsi šoferji, železničarji in drugi prijatelji naše organizacije se iskreno vabijo, da se tega sestanka sigurno udeležijo.

□ Gradbena dovoljenja so se izdala na zadnji seji mestnega sveta: Rudolff Sebeku za pritlično stanovanjsko hišo v Dušanovi ulici, Josipu Vičankemu za pritlično stanovanjsko hišo v Fočevo ulici, Frideriku Wermutu ter Simonu in Frančišku Očku za pritlični stanovanjski hiši v Marimontovi ulici, mehanični tkalnici in apreturi Doctor in drug za zgraditev nove tkalnice.

□ Izdane in izbrisane obratne pravice za mesec junij. Obrtno pravico so dobili: Rus Rudolf, trdka za prevažanje tovorov (Pod Lipo 13); Kosi Viktor, trgovina s usnjem itd. (Kralja Petra trg 9) in Wistan Oskar, tapetnik, Korosčeva ul. 4. Izbrisala pa se je obrtna pravica Katarini Klinberg, brajarija (Gregorčičeva ul. 14) in Frideriku Dorflingerju, mizarstvo (Vojašniška ul. 12).

□ Trgovcem! Mestni magistrat razglašja, da je Uprava drž. monopolov v Belgradu z razpisom z dne 13. junija 1928 odredila, da smejo pooblašteni trgovci prodajati sol prve vrste za ljudsko hrano v proizvodnem stanju od 1. julija t. l. po ceni od 2.50 Din za 1 kg in mleto kameno ter morsko sol po ceni 2.75 Din za 1 kg. Vsaka dražja prodaja se bo kaznovala z denarno globo in zaplenila vsa količina soli, ki se bo našla v maloprodaji na skladišču.

□ Dva, ki se mrzita. Nepričakovan obisk v stražnici. Privrta neznanca, razgrajata, se prepirata in rogovolita, da se stražniki začudeni spogledujejo. Kaj to pomeni? Jedva se je posrečilo, pomiriti nenadna in razdražena gosta ob pozni uri. Stepla sta se tam pred Tschelligjevo gostilno nekje. Zakaj bi se neki ne, ko si tudi rokoborbeni šport utira polagoma pot celo v našem mestu in pridobiva vedno vnetejših prijateljev. Pa pustimo šalo! Naša zgodba se je pričela — tako se pričena vsak pretep — s psokami in žalitvami; končala pa se je z žalobno prireditvijo — da je eden od obeh, neki Peter R., čevljarški pomočnik, prisloil svojemu drugu Ivanu S., krojaču in posestniku, tako krepko zašunco, da je Ivan S. kolebnik na tla, pri padcu se je ranil do krvi pod desnim kolonom, obenem pa se je pri luninem svitu pokazalo, da so se mu raztrgale zgornje in spodnje hlače. No, mož ima to srečo, da je krojač in da si bo po mili volji hlače lahko zakrpal. — Pri zasliševanju pa sta razkrila stražniku tajno skrivnost ponočnega konflikta: da sta si v laseh in da se prav nerada vidita že od takrat, ko sta skupaj stanovala tam v tesni Barvski ulici in ko je negrega lepega dne ugotovil Ivan S., da je okraden in je osumil tatvne ugovotil sostanovca Petra R.

□ Smrtna kosa. Umrla sta: Jurš Marija, so-proga poštnega poduradnika, stara 61 let. Pogreb bo danes ob 16 iz mrtvašnice v splošni bolnišnici. — Jug Stefan, posestnik, star 39 let. Pogreb bo danes ob 10 dopoldne.

Policijska kronika. Aretirani so bili: Feliks D. radi beračenja, Elizabeta S. radi tajne prostitucije in Josipina P. radi vlačugarstva. — Prijave so bile vlozene radi pasjega zapora, razgrajanja, kraljenja nočnega miru, avtomobilskega reda, cestno-policijskega reda, prodaje alkohola, zglaševalnih predpisov, avtopredpisov in puščanja psa po grehah v parku.

□ Kdo je zaklil Kebriča? Doslej so bile aretirane tri osebe v zvezi z ubojem, ki se je izvršil v tukajšnji Ljudski kleti: Franc Z., sluga, Joško B., hlapec in Rudolf S., pekovski pomočnik. Zadnji je bil včeraj izročen tukajšnjemu sodišču, ker je na podlagi izpovedi Kebričeve hčerke, ki je bila pri očetovem uboju navzoča, najbolj osumljen, da je izvršil uboj. Rudolf S. pa zanika vsako krivdo glede tega.

Celje

Pa se je vendar sбудila. »Nova doba« namreč. Morda je dobila ukor od svojih predpostavljanih ker je toliko časa molčala o našem žalskem tabornu. Pa je šla v svojo zadnjo številko zapisat — točno po »Jutru« seveda —, da v nedeljo ne bo v Zlatu ljudskega tabornu, temveč samo v Dobrih vasi »klerikalni« shod. Da tega ne bi bila zapisala, bi si bila nedolžna in zato s to notico nikogar ni presenetila. Nikar se pa naj ne čudi, če jo prišle jemo v krog »Jutrovega« časopisa in če bo to po slej tudi čutila. Tega zbadanja mora tudi pri »Novi dobi« biti enkrat konec.

Zastoj je hotel stanovati in jesti. Pri trvdki Holobar je bil kot slikar zaposlen neki Adolf Stauber iz Maribora. Stanoval je dva meseca na Glavnem trgu pri Ani Pibrovc. Plačeval ni niti enega niti drugega. Ko so ga terjali, se je izgovarjal na mojstra, ki da sedaj nima denarja in ki mu bo plačal skupno, ko dovrše delo na neki večji stavbi. Prošli ponedeljek pa je Stauberja naenkrat zmanjkalo. Tako Pibrovc kot Šerbec sta se informirali pri trvdki Holobar glede njega in izvedeli, da je Stauber redno vsako soboto prejemal svoj zaslužek. Kam je sedaj izginil, ne ve nihče. Pri Šerbec je ostal dolžan 650 Din, pa še hišni ključ, vreden 50 Din, je šel z njim. Na hrani pa je zapustil 700 Din dolga.

Samomorilna kandidatinja. Alojzija Blazut je stara že 58 let in stanuje s svojim možem v Gosposki ulici. Rada se ravno nimata. Oba sta prijatelja močne kapljice in v gotovih trenotkih si skočita v lase. Prepri in tudi pretepi so na dnevnem redu in težko je reči, kdo jih je bolj kriv. Nekaj takega se je moralo pač zgoditi Alojziji v ponedeljek zvečer. Obupala je namreč nad vrednostjo tega življenja in je hotela skleniti svoje račune v Savinji. Na levem bregu tam ob zasebni kopalni uti se je izročila savinjskim valovom. Pa so jo zapazili štirje mladeniči, skočili za njo in kljub njeni energični samoočrambi so jo izrgali iz objema smrti. Spravili so jo domov. Pri skoku v vodo je bila ženska tako nerodna, da si je izpahnila nogo. Druge nesreče ni bilo.

O zanimivi seji celjskega občinskega sveta bomo izbrano poročali jutri. Na seji so bili storjeni važni sklepi socialno-političnega značaja, tako glede zapiranja trgovin ozir. nedeljskega počitka v istih ter glede stanovanj. Soglasno je bilo sprejeto mnenje, da je treba varovati nedeljski počitek, a da ga je treba vpeljati tudi v okolišni občini. Zelo številni pri seji navzoči trgovski nastavljenici so ta sklep sprejeli z živahnim odobravanjem. Za delavsko stanovanjsko akcijo se je v okolišju mestne občine priglasilo dovoljno število reflektantov. Za posebno mestno stanovanjsko akcijo je občinski svet votiral znesek po 750.000 Din. Za ubožnejše sloje se bodo adaptirala stanovanja v podstrešju stare gimnazije.

Dopisi

Ptuj

Krajna organizacija SLS v Ptuj je na svojem sestanku dne 7. t. m. sklenila sledečo resolucijo: Naša organizacija najodločneje obsoja »Jutro«, ki je z neokusno in grdo karikaturu dr. Korosca nastopilo v političnem boju proti SLS, ki nima ne stika ne odgovornosti za krivave dogodke v narodni skupščini in v Zagrebu. S tem, da vlač »Jutro« božanstvo Jezusa Kristusa v najpodležiji politični boj, je zagrešilo bogokletstvo, ki zasluži najodločnejšo obsodo. Enodušno trdimo, da je karikatura dr. Korosca v »Jutru« sramota za slovenski narod, ker jo je objavil slovenski časopis. Podvzeli bomo vse, da bo našo ljudstvo vedelo, kaj storiti z listom, ki je naš narod že pred sedmimi leti poslal z »robskimi dušami«.

Rogaška Slatina

Njegova Svetost patrijarh Dimitrije se je mudil 9. t. m. popoldne na celjskem mestnem pokopališču, kjer je obiskal grob pokojnega zdraviliškega restavriratelja Milana Martinovića. V torek 10. pa je s spremstvom napravil izlet v Krapinske Toplice. V Krapinskih Toplicah si je v spremstvu tamnešnje kopalniškega ravnatelja ogledal zdraviliške naprave in se nato podal zopet v Rogaško Slatino. — V sredo 11. se odpelje z ravnateljem dr. Šterom v Ptuj in Vurberk, da si ogleda tudi tamonešnje znamenitosti. Patrijarh je poln hvale nad lepoto slovenske zemlje in uljudnostjo nje prebivalstva.

Brežice ob Savi

Slovo notarja dr. A. Bartola. V sredo 11. julija nas je zapustil notar g. dr. Anton Bartol, ki se je podal na novo službeno mesto v Maribor. Tekom let tukajšnjega bivanja je postal splošno priljubljen in so ga vsi, ki so imeli z njim opravka, morali ceniti radi njegove temeljitosti in poštenosti. S svojim odhodom je pri nas zapustil težko nadomestljivo vrzel, ker je poštvalno deloval na kulturnem in političnem polju. G. notar in njegova cenjena družina bodo ostali pri nas vseh v najlepšem spominu.

Poprave v bolnišnici. Radi mačehovske brige centralizirane uprave je zelo trpela tukajšnja bolnišnica, ker niti za najmanjša popravila ni bilo zadostnih kreditov. Oblastni odbor pa je že kmalu po prevzemu našel sredstva, da se je spopoinil inventar bolnice. Sedaj pa je dovoljen kredit za preplekanje vseh lesenih delov in postavitev novih vrat na vrt namesto že napol preperelih lesenih. Zidar-ska dela so bila oddana trvdki Gabrijl, ključavničarska trvdki Radanovič, pleškarska trvdki Steger. Popravila so se začela že tekom tedna.

Kamnik

Delavstvu v tovarni »Titane«. Oni, ki so tako brezglavo poslali pričeli, ki so se vrgli v politično stavko in poslali najprej v boj profesionaliste, v upanju, da se jim pridruži drugo delavstvo iz simpatije in solidarnosti, so pričeli zdaj, ko se je štrajk ponesrečil, dolžiti »klerikalce« tega poloma. Ljudi, ki so bili odpuščeni, ker so ubogali voditelje, ali pa se dali ustrahovati, pošiljajo zdaj k našim ljudem, češ, oni so krivi, da so jih odpuščili. To si moramo odločno prepovedati, ker kdor ni slep, kakor so bili voditelji štrajka, je moral že davno prej videti, da bo štrajk v takih razmerah flasko. Noče-mo ponavljati onega, kar smo pisali pred in že med štrajkom. Zdaj ko je stavka likvidirana tudi formalno, mirnim srcem lahko pogledamo vsakemu delavcu v oči. Kdor je poslušal naše svarjenje, je uvidel brezplodnost stavke. Svarili smo voditelje, svarili delavce in tudi tovarno. Ni nam šlo za kake osebnosti, šlo na mje za delavčev korist. Konec kaže, kako prav smo imeli. Da bi pa zdaj nosili mi posledice socialistične zaletlosti, nam pa niti od daleč ne pade v glavo. Kar ste sami skuhal, gospodje voditelji, se sami pojejte! Če ste imeli pogum iti v tako brezmiseln štrajk, imejte še pogum, pa priznajte, da ste se bridko zmotili! Delavci pa še enkrat premislite dobro potek vseh dogodkov, potem pa sami sodite in videli boste, kaj je krivdal Hujškača pa vsakega naženite čez prag!

Kopalniške usmiljenih bratov v Mekinjah je otvorjeno in sicer bazen, pršne in banjske kopeli. Kopalniški red je prav tak kakor lani, leste ure za

ženske in iste za moške kakor dosedaj! Kopalniške povsem odgovarja higijskim predpisom, je dobro oskrbovano in v vsem potrebnim opremljeno. Priporočamo vsem, da se ga poslužujejo v obilni meri!

Šmarjeta pri Novem mestu. Po valikem prizadevanju g. župnika Iv. Perkota in s trudom naših župljanov je slednjič dozdana in dovršena župna cerkev, ki je sedaj ena najlepših na Dolenskem. Posebno se odlikuje visoki zvonik z hodnikom, ki obkroža zvonik v višini 30 m. To nudi jako lep razgled po šmarješki dolini in pje okolici. — Cerkev bo dne 15. julija posvečena. Slovesnost posvečenja začne prevzvišeni vladika ob 8. dopoldne. Po posvetitvi pa se bo delil zakrament sv. birne. Za ta dan se vse pripravlja: dekleta pletejo vence, za mlaje se tudi preskrbljeno. Vsa šmarjeta bo v zelenju in v vencih, kot še nikdar. Samo ob sebi pa je umljivo, da je cerkvena blagajna popolnoma izrpana in prazna. Zato bo istega dne tudi srečlov z izredno lepimi dobitki, v korist cerkvi. Vsi, ki pridete v nedeljo v šmarjeto, ste vabljeni, da kupite vsaj ene srečko. S tem ne boste dobili samo upanja, da zadene-te pri tako bogatem srečlovu kakor lep dobiček, ampak boste s tem pomagali tudi cerkvi, ki je hvaležna za vsak dinar.

Sport

Lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo države. V dne 14. in 15. julija se vrši na igrišču Primorja ob Dunajski cesti lahkoatletsko tekmovanje za letošnje prvenstvo naše države. Tekmovanje obeta tako v kvantitativnem kot tudi v kvalitativnem oziru prvotnostno sportno pridobitev, ki naj bo obenem nekaka izbirna tekma za določitev naše reprezentance, katere naj nastopa v borbi vseh kulturnih narodov na olimpijadi. Za to tekmovanje so prijavljeni vsi naši najboljši atleti iz Slovenije, Hrvaške, Vojvodine in Belgrade. Tekmovanje se vrši oba dni popoldne ob 15. Vstopnina k prireditvi je minimalna, tako da bo posej prireditve omogočen vsakomur.

SK Ilirija — Plavalna sekcija. Pozivam članstvo plavalne sekcije na strogo obvezen sestanek v svrhu razgovora o klubski izbirni tekmi, ki naj bi se vršila v nedeljo 15. t. m. Za letošnje tekmovanje pridejo v poštev le oni, ki se tega sestanka udeležijo. Vabim končno vse one, ki se zanimajo za plavalni šport, in ki žele pristopiti k naši sekciji, da se tega sestanka udeležijo. Sestanek se vrši danes v petek ob pol 8 zvečer v klubovi sobi (kavarna »Evropa«). — Načelnik.

OLIMPIJSKE IGRE BODOCNOSTI.

O bodočnosti olimpijskih iger smo prinesli nekoč izjavo njih modernega ustanovitelja, barona Coubertina. Sedaj govori o tem tudi sedanjí predsednik Mednarodnega olimpijskega odbora, grof Baillet-Latour, in sicer v amsterdamskem »Telegraaf«-u.

Gf je prepričan, da se bodo moderne olimpijske igre obdržale in da ne bodo prenehale. Olimpijski ideal je tako vzvišen, da ga bodo imeli atleti in njegova obéudovalci zmeraj pred očmi. Igre bodo obstajale naprej. Los Angeles v Ameriki se za prireditve leta 1932 že resno pripravlja; leto 1936 je pa prijavljenih že osem kandidat: Lausanne, Rim, Barcelona, Berlin, Helsinki (Finska), Budimpešta, Aleksandrija in Rio de Janeiro. A program iger se mora spremeniti. Preveč različnih panog imajo igre in zato tudi predolgo trajajo. Izvršiti bi se morale v najkrajšem času. Sedaj jih otvarjamo šele tedaj, ko je del iger že završen (prim. letos nogomet in hockey).

Najvažnejša naloga bodočega olimpijskega kongresa je temeljito proučevanje amaterskega vprašanja. V ospredju diskusije bo vprašanje nadomestila za plačo, ki jo izgubimo z udeležbo pri igrah. Gotovo je, da se mora Mednarodni olimpijski odbor držati načel amaterstva. »Mi smo proti nadomestilu plače in bomo zmeraj proti. Za olimpijski turnir ni nobenih koncesij. Morebiti bo mogoče govoriti o plačanih počitnicah. Naloga kongresa bo, da dobi glede rešitve tega vprašanja pripraven izhod.«

Radio

Petek, 13. julija 1928.

Zagreb: 20.35 Vokalni koncert pevskega zbora »Zvonimir«. Mokranjac: Il. Rukovet. — Odak: Šelo za pelo. — Dugan: Ljubav se ne trži. — Dugan: Užeš djugum. — Zganjec: Tri dni. — Zganjec: Dorica. — Zganjec: Zvira voda. — Lajovic: Vodic. — Mokranjac: Kozar. — Breslau: 20.30 Poljuden koncert. Povečini odlomki iz oper. — Praha: 20.30 Koncert; 21.20 Zabavna glasba. — Leipzig: 20.15 Pester koncert. — Stuttgart: 20.15 »Lepotica z obale, opereta v 3. dej. (Holländer). — Bern: 20.30, 21 in 21.25 Jodlerji, 21.35 Orkestralna glasba. — Katowice: 20.05 Koncert, posvečen francoskemu narodnemu prazniku. — Frankfurt: 20.15 »Cigaretna satulja«, drama (Galsworthy). — Rim: 21 Koncert s pestrirn sporedom. — Langenberg: 20.10 Izbor starejše in moderne pesne glasbe. — Berlin: 20.30 Variacije. Bohnke: Tema in varijacije, op. 9. — Brahms: Variacije na Haydnov tema. — Schumann: Variacije za veliki orkester. — Čajkovsky: Variacije iz G-dur suite. — Davenport: 22.15 Pesna glasba. — Dunaj: 19.35 Nižjeavstrijske narodne pesmi; 21 Iz Salzburga: Bruckner: Peta simfonija. — München: 20 Komorna glasba. Finke: Fantazija za orgle. — Milhand: Povratek izgubljenega sina, kantata. — Humpert: Glasba za orgle. — Hermann: Kantata. — Milan: 20.45 Simfonični koncert. — Budapest: 19.30 Dueti; 22 Koncert vojaške godbe.

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par. vsaka nadaljnja beseda po 8 Din.

Zveza slovenskih vojakov Mosto pri Ljubljani vlijudno vabi vse svoje člane, da se udeležijo sestanka v soboto dne 14. t. m. ob pol 9 zvečer pri Štoru v Vodmatu, kjer se bo razpravljalo o proslavi desoletnice konca vojne, ki se bo vršila začetkom meseca septembra t. l. z vprizoritvijo drame »Kavalerija na prosteme«.

Raski odbor v Ljubljani sporoča, da se bo vršil v nedeljo dne 15. t. m. v pravoslavni cerkvi ob 14 parastos po umorjenem carju Nikolaju II. in njegovi družini ob 10 letnici.

Polzvedovanja

Našla se je aktivka. Poizve se Škofja ulica št. 1, levo, F. L.

Zgubil se je zavitek s živinimi potrebščinami na poti od Bleiweisove ceste mimo kolodvora do Jenkove ulice. Pošten najditelj se prosi, da izroči najdeno upravi »Slovenec«.

Trgovinska pogodba z Avstrijo

(Konec.)

Ako preudarimo to gospodarsko stanje Avstrije, moramo priznati, da se je v teku desetletja povzpelo nepričakovano visoko. To stanje pa moramo poznati, ako hočemo objektivno presojati revizijo naše trgovinske pogodbe z Avstrijo, ki se je ravnokar izvršila, sta jo obe državi po svojih predstavnihk izpisali in jo imate še predložiti parlamentom v odobritev.

Da mora Avstrija pri danih razmerah ščititi v trgovinskih pogodbah z drugimi državami kmetijstvo, za katerega povzdigo je žrtvovala stotine milijonov, je jasno. Ta zaščita kmetijskih interesov pa je bila za Avstrijo tem lažja, čim se je mogla v mnogih slučajih odreči pripuščenju njenih industrijskih predmetov po ugodnih carinskih postavkah na naše tržišče.

Naloga jugoslovanske delegacije ni bila lahka, vendar je isto rešila po svoji najboljši vesti, dasi je morala v marsičem popustiti pod težo danih razmer. Ako vzamemo trgovsko pogodbo kot trgovski posel, potem moramo priznati, da se celokupna predvidna trgovska bilanca vsled te pogodbe ne bode poslabšala. V več točkah je pridobilo s pogodbo kmetijstvo, industrija pa je v posameznih predmetih toliko pridobila, da bo naravnost onemogočen tuj uvoz.

Za nas je vsekako važna panoga v kmetijstvu živinoreja. V Avstrijo izvažajo osebito Slovenija težke vole in mesnate prašiče. Po novi pogodbi bo znašala carina od pitanih volov nad 500 kg teže 8.50 K od 100 kg in 10 K od volov izpod 500 kg žive teže. Ker pa izvažajo Slovenija le vole nad 500 kg je izpadlo diferenciranje vsakako njej v prid in v škodo južnim krajem, ki izvažajo lažjo živino. Važna pridobitev je za Slovenijo tudi to, da se carina na telea ne zviša, dasi so zahtevali avstrijski agrarni krogi vsaj 50% povšanje uvozne carine. Škrb, da se v Avstriji povzdigne domača svinjereja, je že pri prvi pogodbi favorizirala težke svinje in oteževala uvoz persutarjev. Ta razlika je tem vidnejša v sedanjih pogodbah, ki dopuščajo za svinje nad 110 kg carine prost uvoz, a za uvoz lažjih določa uvozno carino 18 K od 100 kg. Prizadevanja naše delegacije, da zboljša to razliko, je bilo brezuspešno. Vprašanje ocarinjenih lahkkih mesnih svinj bo končno rešeno s trgovsko pogodbo med Avstrijo in Poljsko, ki je glavni uvoznik mesnih svinj, katerih postavki nad 10.000 na dunajski trg, dočim so naši izvozniki zalagali zlasti Korosko in Tirolsko. Ako se Poljski posreči izposlovati znižanje carine na mesne svinje, ki so njen glavni izvojni predmet, bodo tega znižanja deležni tudi naši izvozniki. Carina na žrebeta bode znašala po novi pogodbi od malokrvnih pasem 75 K po komadu. Tudi te postavke ni bilo mogoče znižati že iz razloga ne, da ima Nemčija pogojeno z Avstrijo za uvoz na nemško ozemlje 140 mark od komada in je Avstrija v veliki meri dosled uvažala žrebad kot posrednik.

Za sadjarstvo je važno, da se je za jesenski čas, ko še ne prihaja kalifornijsko sadje na avstrijski trg sprejelo v pogodbo olajšavo za carinjenje jabolk v zabojih in sodih nad 50 kg težine in se določila carina 3.50 K za 100 kg, dočim se carinijo jabolka v manjših opreham po 5 K, prosto nasuta v vagon pa po 1 K; od hrush se plača carina 2 K, slijve in češnje pa se uvažajo v svežem stanju brez carine. Ker je Dunaj dober odjemalec za sadje in se dosega primeroma dobre cene zanj, te carinske postavke ne bodo ovirale našega izvoza.

Bučno olje se bode odslej izvažalo v Avstrijo brez carine, dokler bo pustila tudi naša država prost izvoz bučnih pešk. Ta določba je vsekako važna za kmete, ker bodo mogli doseči za bučne peske boljše cene.

Kar se tiče industrijskih izdelkov, je stala jugoslovanska delegacija na stališču zaščite domačih podjetij. Carina na železo in železne izdelke je ostala bistveno nespremenjena. Kakor je znano, je zlasti v vijakih za les avstrijska industrija pri nas izvajala dumping-sistem in prodajala svoje izdelke v Jugoslavijo mnogo cenejšo, kakor pa je oddajala iste doma s prozornim namenom, da uniči najpreje naša podjetja, potem pa diktira nemoteno visoke cene. Radi zaščite naše industrije bode znašala po sedanjih pogodbah carina na vijake nad 7 mm 30 Din — do 7 mm pa 70 Din. Prav tako bo pogodba obvarovala papirno industrijo za one vrste, ki jih v dovoljni meri proizvaža.

Pogodba, ki jo ima odobrili še narodna skupščina, ima ostati tri leta v veljavi.

Pri vsaki trgovski pogodbi se zahteva za vsako koncesijo protikoncesija. Ako upoštevamo momente, ki pojasnjujejo gospodarski položaj Avstrije, potem je umevno, zakaj ni popuščala Avstrija v onih predmetih, ki so predmet njenega gospodarskega programa. Spričež raz razmer je bilo pri pogajanjih doseženo, kar se je največ doseči moglo.

BILANCE IN POSLOVNA POROCILA

Državna likvidacijska banka je bila ustanovljena kot oddelek državne hipotekarne banke v namenu, da likvidira menične terjatve, ki so l. 1914 vsled moratorija ostale neplačane. Pri obratnem kapitalu 29 mil. dinarjev, pasivnem tek. računu 9 mil. je imela 0.677 mil. Din dobička. Bilančna vsota znaša 40 mil. Din. Dalmacija d. d. za izdelovanje cimenta Portland Kaštel Sućurac je zaključila svoje poslovno leto 1927 z dobičkom (v oklepaju podatki za l. 1926) 1.7 mil. dinarjev (0.489) pri kosnatem dobičku 7.8 (2.4). Rezerve so vsled valorizacije narasle od 0.5 na 26.4. Delniški kapital je ostal 6.5 mil. Din.

Važno za ovčjerejce. V svrhu zboljšanja ovčjereje namerava mariborski oblastni odbor letošnje jesen porazdeliti nekaj dobitnih, mladih ovnov solčavske pasme po nižini cen. Kdor se za takega plemenjaka zanima, dobi potrebna navodila na okrajnem glavarstvu pri živinorejskem referentu nadalje pri okrajnih zastopih in tudi pri kmetijskem oddelku oblastnega odbora v Mariboru.

Pokončevanje kaparja na slivah. Minister za kmetijstvo je izdelal pravilnik glede uporabe kredita 1.000.000 Din, ki ga je dalo na razpolago ministarstvo za kmetijstvo in vode v svrhu zatiranja kaparja na slivah in drugih škodljivcev na temelju rešitve gospodarskega programa. Spričež raz razmer je bilo pri pogajanjih doseženo, kar se je največ doseči moglo.

Cl. l. Iz tega kredita bo srbsko kmetijsko društvo v Belgradu nabavljalo škrobnice s priborom za škropljenje slivnjakov in sredstva za škropljenje, ki jih priporoča ministarstvo za kmetijstvo in vode. Naročila škroplilnic in sredstev bo kmetijsko društvo izvrševalo pri trvdkah, ki bodo mogle naročeno blago dobavljati najhitreje z najboljšim materialom in najceneje.

Cl. 2. Škroplilnice in pokončevalna sredstva bo društvo dodeljevalo in prodajalo po razporedu, ki ga

bo odobril minister za kmetijstvo ljudem v krajih, kjer se na slivah pojavlja kapar in sicer na sledeči način:

a) na dveletno čakanje plačila brez obresti proti odplačevanju v dveh obrokih svojim podružnicam in kmetijskim združenim pod pogojem, da za podružnice jamči društvo, za zadruge pa njihova zveza; b) s popustom po 20 odstotkov samoupravnim telesom, podružnicam, kmetijskim združenim in drugim kmetijskim organizacijam in kjer takih ni, tudi poindcem pod pogojem, da občina potrdi, da naročajo za lastno potrebo, toda le proti plačilu v gotovini. Pokončevalna sredstva se morejo izdajati izključno za l. 1928, a v svoti odobreni s prednjo rešitvijo ministrskega sveta brezplačno gori navedenim ustanovam.

Vsa potrebna pojasnila na temelju pravilnika daje neposredno srbsko kmetijsko društvo v Beogradu, Nemanjina ul. 11, kjer je fond ustanovljen.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg tračnih žebeljev ter glede dobave 200 m Mammesmannovih cevi. — Mašinsko oddelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave steklenega papirja steklarskega kita in mizarskega kleja ter glede oddaje 14 raznih dvigalnih vint v popravilo; do 27. julija t. l. glede dobave 2 preciznih tehnične za merolizkušanje utežev ter glede dobave 300 m konopenih cevi. — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 24. julija t. l. ponudbe glede dobave 2 centrifugalnih sesaljk; do 30. julija t. l. pa glede dobave 5000 komadov električnih vžigalnikov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. julija t. l. pri Komandi Osječke divizijske oblasti v Osijeku glede dobave pisalnih strojev. — Dne 23. julija t. l. pri Glavnem sanitetskem slagalistu v Zemunu glede dobave šatorov, dne 25. julija t. l. glede dobave 2000 košar za sanitetni material in dne 27. julija t. l. glede dobave 6000 komadov slamnjač. — Dne 24. julija t. l. pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 6650 kg svinjske masti. — Dne 24. in 28. julija t. l. pri Generalni direkciji državnih železnic v Belgradu glede dobave raznih vagonov normalnega tira. — Dne 27. julija t. l. pri Ministrstvu vojske in mornarice, odeljenje za mornarico v Zemunu glede dobave raznega platna; dne 28. julija t. l. pa glede dobave 20 ton bencola. — Dne 21. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave cementa, barv v prahu in firneža; dne 23. julija t. l. glede dobave laka in kleja; dne 25. julija t. l. glede dobave pločevine; dne 30. julija t. l. glede dobave torb za železniško osebje. — Dne 25. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave pisarniškega materiala; dne 30. julija o. l. pa glede dobave materiala za gorjni stroj. — Dne 30. julija t. l. pri Direkciji sum brodske imovne občine v Vinokovih glede dobave lesa. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled. — Dne 25. julija t. l. se bo vršila pri Snaobražajno-komercialnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave raznega elektromateriala. (Pogoji so na vpogled pri Depozitni blagajni železniške direkcije v Ljubljani.) — Dne 27. julija t. l. se bo vršila pri Našinskem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave borovih plohov in mehkih desk. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Borza

Dne 12. julija 1928.

DENAR.

Devizni promet je bil danes slab. Več nego polovico vsega pa je bilo v devizli Curih. Tečaj Trsta in Berlina je občutno popustil, London se je malo izboljšal in tudi Newyork se je dvignil. Privatno blago je bilo v devizah Trst in Newyork, drugo je dala na razpolago Narodna banka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi 12. julija 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 11. VII.
Amsterdam	—	2291.—	—	—
Berlin	1355.25	1358.25	1356.75	1357.50
Bruselj	—	793.43	—	—
Budimpešta	—	991.50	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	—	801.88	—	801.64
London	276.33	277.13	276.73	276.70
Newyork	56.785	56.985	56.885	56.865
Pariz	—	222.68	—	222.75
Praga	168.13	168.83	168.53	168.50
Trst	296.—	298.—	297.—	297.50

Zagreb. Berlin 1355.25—1358.25, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 800.38—803.38, London 276.43—277.13, Newyork 56.74—56.94, Pariz 221.63—223.68, Praga 168.13—168.93, Italija 296.18—298.18.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 123.73 den., Dunaj 73.17, London 25.2425, Newyork 519.05 den., Pariz 20.3112, Praga 15.38, Italija 27.15 den., Bukarešta 3.1725, Sofija 3.74, Varšava 58.15, Madrid 85.40.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4625, Kodanj 189.45, London 84.4725, Milan 37.115, Newyork 709, Pariz 27.75, Varšava 79.49. Valute: dolarji 706.75, francoski frank 27.87, lira 37.32, češkoslovaška krona 20.9975.

Praga. Devize: Lira 177, Belgrad 59.35, Pariz 182, London 164.10, Newyork 38.75.

Dinar: Newyork 175.95, Berlin 7.38, London 276.50.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Kred. zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 81.90, Alpine 41.06, Greinitz 3.65, Leykam 9.50, Trbovlje 59, Kr. industr. 37.25, Gutmann 27.75, Mundus 172, Slavonija 1.30.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Zaključeno je bilo 10 vagonov trdih drv, fke vag. nakl. post. po 17. lšbejo se deske 12, 18, 24 in 48 mm, 4 m dolžine. Tendence slabe.

Dež pridelki (vse samo ponudbe slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt: pšenica baška 78-79 kg 2% 387.50—390, nova za julij 311—312.50, avgust 305—310, moka 0 g, vag. bl fke Ljubljana, pla

Sveta življenje in vrvenje

Tekma za film

Ko sta Wilkins in Eielson po svojem poletu čez severni tečaj pristala na Spitzbergih, so prežali na nju fotografi in kinooperaterji. Vsa velika ameriška poročevalska podjetja so poslala svoje posebne zastopnike, ki so cele tedne čakali, se dolgočasili in zmrzovali, nato pa delali na življenje in smrt.

Prva ladja, ki je odplula s Spitzbergov, čim se je zvedelo, da sta polarna letalca srečno pristala, je bila vsa natrpana z reporterji. Bil je to parnik »Hobby«, ki se je v zadnjem času proslavil v reševalni akciji za Nobilevo ekspedicijo. Med drugimi se je nahajal na »Hobby« John Dored, zastopnik Associated Press, otovorjen z več nego tisoč metrov filma. Prva luka, v kateri naj bi »Hobby« pristal, je bilo mesto Tromsø na severu Norveške. Malo prej nego je ladja pristala, je skočil John Dored čez krov v jadrnico, ki je bila priplula parniku ob bok. S to šibko ladjico so se vozili ob obali 18 ur skozi vihar in led. Slednjič je čolnar pristal ob ledeni plošči in pokazal od lakote in mraza napol mrtvemu Doredu pot na kopno. Na obali so čakale sani s pasjo vprego, ki jih je bil na to mesto naročil klic po radiju. Sedaj so potovali preko bleščečih snežnih poljan 8 ur. Ob koncu primitivne ceste je stal avtomobil, ki je čakal tam na Doreda že 24 ur. Še

Ob zaključku posvetovanja so sklenili, da se osnuje poseben odbor, ki naj izdela konkretne predloge za boj proti beračenju in prostituciji.

Kako veliki smo?

To bi ne bilo težko dognati: merilo v roko, pa bomo videli. Da, toda številka, ki jo bomo dognali, ne bo zanesljiva. Človek namreč ponoči raste — če počiva seveda — ponedelji pa leze vase. Razlika med jutranjo in večerno višino znaša tri do pet in šest centimetrov.

Zjutraj dosežemo v svoji velikosti rekord, ki se nam v teku dneva drobi, dokler ne dosežemo najnižje točke. Odkod to? Vzroki so trojni. Glavni vzrok je v tem, da se mehki hrustančevi koluti med posameznimi vretenci hrbtenice tekom dneva že vsled lastne telesne teže stisnejo in zožijo. Pri tem prihaja seveda v poštev tudi še poklic, delo, s katerim smo zaposleni. Pri ljudeh, ki nosijo težka bremena, kakor n. pr. pri postrežkih, pristaniških delavcih itd. je razlika med jutranjo in večerno višino zelo znatna — 4 do 5 centimetrov.

Če se vsak hrustanec v hrbtenici uda samo za 1 milimeter, znaša to že 1 in pol do 2 centimetra. Toda še na drugih mestih je

Jasno je tedaj, da se mora pri legi, ko popuste vsi pritiski in se more telo poljubno raztegniti, velikost našega telesa zvišati. V kako veliki meri se to dogaja, nam najbolj živo dokazujejo ljudje, ki so vstali po dolgi bolezn: zdi se nam, da so se potegnili, zrasli. In temu je dejansko tako: telo se je med dolgo lego do skrajnosti odpočilo in zleknilo in prve ure, ko enkrat vstanejo, so znatno večji.

Človek je torej največji zjutraj ko vstane, potem pa izgublja milimeter za milimetrom; v štirih do petih urah doseže najnižjo stopnjo. Potem ostane višina do večera na splošno neizpremenjena; samo med opoldanskim ali drugim počitkom se pojavijo zopet večje ali manjše razlike.

Ko pa se začnemo starati, nočni počitek ne pridobi več vsega nazaj, kar smo čez dan izgubili. Polagoma zaostajamo za delce enega milimetra, za milimetre in kočno za centimetre. Manjši postajamo. Proti temu pa imamo učinkovito sredstvo v telovadbi. Redna telovadba, stegovanje silno pospešujeta nočni odmor in zlekovanje telesa. Pri vojaki se dogajajo čudni slučajji, da se ljudje, ki so davno opustili vsako nado, da bi svoj nos nosili vsaj malo višje, v najkrajšem času trajno potegnajo za več centimetrov.

Iz navedenega je torej razvidno, da ne moremo vsak čas natančno dognati, kako veliki smo v resnici.

Kaj bero Američani

Pred kratkim so ameriški listi beležili, da si je dal ameriški poslanik v Mehiki, ko je težko obolet, poslati cele skladovalnice kriminalnih romanov. Nato so se oglasili knjigotržci in ugoto-

Steinhauf (Friesen),

ki je letos že v drugo zmagal pri glasovitih plavalnih tekmah »Križem Berlin«. Proga je bila dolga 4800 m in jo je Steinhauf zmagal v 1 uri 7 min. in 0.4 sekunde. Za tekme je imel donavskega mojstra Pahoka iz Budimpešte, ki ga je prekosil za 0.3 sekunde.

Resnih knjig v Ameriki nihče več ne bere, v časti so Gaboriau, Sherlock Holmes, Katarina Green, Reeve i. dr. V zadnjem času se je pojavil nov pisatelj zapletenih in z juristično bistroumnostjo pisanih povesti, ki si je takoj pridobil simpatije ameriških čitateljev. Piše pod psevdonimom Dine, za katerim domnevajo enega najodličnejših juristov Združenih držav.

Knjiga posebne vrste

Nič novega ni več, da otvorijo slikarji, katerih dela so razne razstave odklonile, svojo lastno razstavo »odklonjenih del«. Ni se pa slišalo doslej, da bi se združili pisatelji, katerih dela izdajo v skupni knjigi. To se je pa sedaj zgodilo. Pred kratkim je izšla v neki newyorški založbi knjiga pod naslovom: »Odklonitve iz l. 1927.« Knjiga obsega 14 takojimenovanih »short stories«, ki so tačas v Ameriki zelo priljubljene. Nekaj pisateljev je javnosti že dobro znanih iz drugih del, večinoma so pa seveda v knjigi zastopani še neznan literarni začetniki, ki svojih del nikjer niso mogli spraviti pod streho. Saj pa je bil tudi glavni pogoj, da so kako delo sprejeli v knjigo, ta, da je to delo odklonilo najmanj 10 ameriških založb Poizkus, da bi se s takimi spisi uveljavili, je bil dokaj smel, toda posrečil se je pa vendarle. »New York Times Book Review« je ponatisnila iz knjige več stvari in objavila vrhu tega obširno in zelo ugodno kritiko. Boljše reklame nego je ta priznalna kritika v tako uglednem in vplivnem listu, si je težko misliti. Knjiga »Odklonitve iz l. 1927.« ima tačas v Ameriki največ kupcev.

Poljaki se množe

Pred tremi leti se je nahajala Poljska glede naravnega naraščanja prebivalstva na tretjem mestu med evropskimi državami. Minolo leto pa je prišla Poljska na prvo mesto, ker izkazuje 420.000 duš naravnega prirastka na prebivalstvu, dočim ima Nemčija, ki ima dvakrat toliko prebivalstva, samo 403.000 duš prirastka, Italija s 43 milijoni prebivalstva 410.000 duš. V Poljski je dvakrat toliko rojstev kakor smrti. 66 odstotkov vseh rojstev odpada na katoličane.

Luka Lebu v republiki Čile,

pred katero se je potopil 3600 tonski parnik »Angamos« ter je utonilo 291 oseb. Parniku se je v strašnem viharju najprej zlomilo krmilo, nato pa so ga valovi vrgli na skale, kjer se je razbil. Morje je tako vrelo, da so se potopili tudi vsi rešilni čolni. Rešili so se le 4 vojaški novinci. — Parnik je bil pred 38 leti zgrajen na Angleškem.

trideset milj pa so bili v Narviku. Dored je sedel na laponski ekspres, v katerem je spal dva dni, dokler se ni približal Stockholm. Tako je prehitel konkurenco, ki so ostali na krovu »Hobby« dokler ni pristala ob pomolu v Tromsø, za 24 ur.

Proga Stockholm — Berlin je zahtevala še poldrugi dan. Na Tempelhofskem pristanišču je čakalo veliko letalo, ki je poneslo Doreda v Le Bourget. Od tam je z avtom pohitel v Cherbourg in se vkrcal na brzoparnik »Aquitania«. Deset ur kasneje, ko je bila »Aquitania« odplula, je dospel v Cherbourg prvi njegovih konkurentov in se moral vkrcati na mnogo počasnejši parnik. Z »Aquitanijs« je Dored v bližini ameriške obale po radiju naročil povodno letalo, ki je letelo parniku več ur daleč nasproti, tako da je Dored izročil svoj film »Associated Press« mnogo pred dohodom »Aquitania« v New York.

Nad 6000 milj dolga je bila pot, po kateri je drevil Dored s svojim filmom: Od večnega ledu polarnih krajev preko pol Evrope in čez ocean. Toda zmaga je tudi bila sijajna: ko so njegovi tekmeči dospeli v New York, je njegov film že teklen po vseh velikih gledališčih na vzhodu!

Socijalne nadloge v Sovjetski Rusiji

Sovjetski komisariat za socialno politiko je te dni sklical vsersko posvetovanje, kako pobijati beračenje in prostitucijo. Tostvarne statistike ni bilo mogoče zbrati, ker žive berači in prostitutke izven vsake kontrole. Vendar so dognala raziskovanja po prenočiščih, da je med berači velik del duševno nenormalnih in pa starih ljudi. Še pred 10—15 leti je bilo med berači večina mladih ljudi, danes je 41 odstotkov beračev starcev.

Veliko je med berači alkoholikov. Moški berači so večinoma samskega stanu, beračice pa nasprotno poročene ženske in vdove. Znatno del beračev je obubožalo, ker jim je pogorel dom ali poginila živina. Mnogo je med berači slepcev; 90 odstotkov ruskih slepcev je izgubilo vid slučajno in ne dobivajo nikake pokojnine ali podpore.

Tajnik osrednje komisije za boj proti kriminalnosti dr. Isaev je poročal o prostituciji. 30 odstotkov teh žensk je sifilitičnih. — Komisar za socialno politiko karelske republike je poročal o razmerah v njegovi deželi. Med drugim je povedal, da pobijajo pri njih prostitucijo na ta način, da vsakega moškega, ki se peča s tako žensko, naznanijo njegovim domačim. To sredstvo se je izvršno obneslo in prostitucija hitro pada.

Zaliv Arauco pred Lebnjem.

Tu se je potopil čilenski vojaški transportni parnik Angamos ob čerih, komaj 250 metrov od obale.

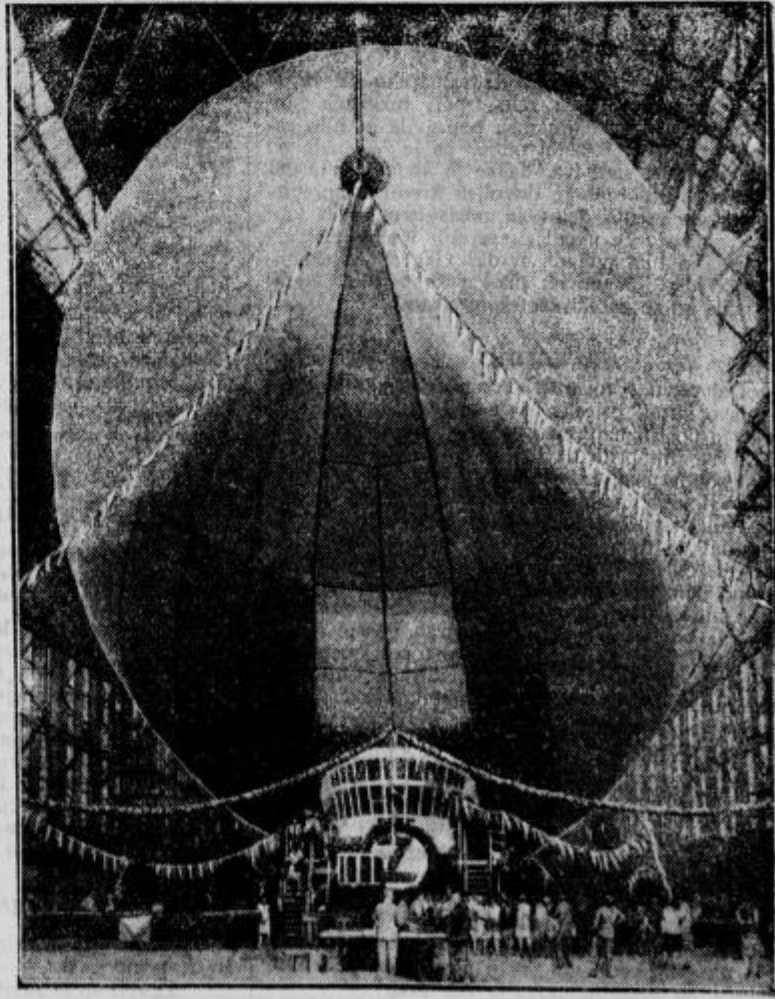
telo prožno in se udaja pritisku. To velja predvsem v stegenjskih členkih, ki se morej pogrezati neenako globoko v medenico; razlika znaša tudi tu do 2 cm. In zopet igra vlogo vlogi poklice: kolesarji, boksarji, tekači itd. izkazujejo tudi do 3 cm razlike. Tudi velikost posameznika je zelo važna. Pri velikih ljudeh se prožijo členki mnogo silneje nego pri majhnih. Enako vpliva tudi telesna teža: pri debelih ljudeh, ki so se odvadili vsakega telesnega dela je razlika med jutranjo in večerno višino mnogo znatnejša nego pri žilavih, krepkih ljudeh.

Tretji vzrok je manjšega pomena in se tiče nog. Če veliko tekamo ali korakamo, se noge neznatno stisnejo. Večkrat se splošči tudi obok na nogi in ljudje, ki mnogo stoje ali hodijo, vedo, kako neprijetno in bolešno more postati to izpreminjanje noge.

vili, da ta slučaj ni nikaka izjema, ker se v Združenih državah Severne Amerike skoraj nič drugega ne bere nego kriminalne in detektivske povesti. Celo pokojni predsednik Wilson ni skrival, da se pri čitanju Conan-Doylejevih ali Gaboriau-jevih kriminalnih romanov najbolj odpočije od državnih poslov. Tudi predsednik Roosevelt je o prostem času najraje bral te povesti. Morgan in drugi denarni mogotci si po svojih istotako najraje odpočijejo ob zapetjenih detektivskih povestih, ki jih imajo po velikih bankah cele skladovalnice. Toda ne samo možje praktičnega življenja, marveč tudi vseučiliški profesorji in dijaki obojega spola naročajo toliko detektivskih povesti, da jim knjigarne ne morejo sproti ustreči. Profesorji priporočajo kandidatom in kandidatnjam, naj noč pred izpitom čitajo kriminalne povesti, ker bodo po napornem studiju na ta način najlažje našli duševno ravnovesje.

»L. Z. 127« ob krstu. Slovesno okrašana gondola.

Novi Zeppelinov srakoplov »L. Z. 127« v lopi v Friedrichshafnu, kjer so ga 9. t. m. slovesno krstili.

Za duha in srce

Jeane Balde - katoliška pisateljica

Poročali smo že, da je francoska akademija nagradila Jeane Balde za njen roman »Reine d'Arbieux« (Kraljica iz Arbijeja). To je delo, polno pristno ženskega čutenja, ki je pa tudi francosko in katoliško obenem.

Dandanes izide mnogo romanov, ki niso drugače kot analiza avtorjevega suhotnega jaza in prikazovanje njegovih čisto zelo splošnih sanjarij in namišljenega junaštva. Roman je čisto zgolj ogledalo svojega pisca, ki se v njem ogleduje od vseh strani in ljubkuje s samim sebjem.

Tak pa ni roman Jeane Balde. Ona stopa iz sebe, se osvobaja svojega subjekta, ustvarja svoje osebe takorekoč izven sebe. Vendar se njihovo življenje poraja iz nje in je vse prepojeno z njeno duhovno substanco.

Zastoj in brezuspešno se prereka za vsebino pojma, katoliški pisatelj Bodimo najprej katoliški, globoko katoliški, to se pravi, verjumo, hranimo se z zakramenti, živimo katoliški, upajmo v večno življenje, ljubimo Boga, služimo mu — potem pišimo — ne da bi se vpraševali ob vsaki vrsti, če ustvarjamo katoliško. Dobro drevo more roditi dober sad.

Tako je delo Jeane Balde, ki ustvarja v svoji provincialni samoti — nekaj milj od Bordeauxja. Njeno življenje se odigrava v ozkem okviru družine in njene vasi. Svojemu očetu, svoji materi, svoji vasi posveča eno najlepših svojih del.

»Les Ebanche« (Osauki) — je njeno prvo delo. Vključ mladosti avtorice prikazuje delo njeno nenavadno duševno zrelost. V njem oživlja močne francoske osebnosti: Lacordair-a, Lamarün-a v mladem navdušenju za Republiko, koje zarja je bila tako neizrečeno lepa.

Nato izda delo »Les Lieux« (Vezi) — delo z nekimi boleznimi osnovnim tonom, ki vsebuje intimno dramo bratske ljubezni.

V delu »La vigie et la maison« (»Vinograd in dom«) prikazuje borbo mladega dekleta — sirote — za ohranitev svojega doma. Tisti, ki ga ljubi in od katerega pričakuje pomoči, jo zapusti. Vključ temu najde v sebi moč, da se ne prepusti neplodnemu zalovanju; za rešitev doma in ohranitev rase, za dopolnitev svojega ženskega zvanja, vzame za moža človeka, katerega sicer ne ljubi, a ki bo v stanu ustvariti ji močno, varno življenje.

»La survivante« (Zena, ki je preživela moža) — se čisto označuje kot »Zakasnela moževa duša«. Vojaka ga ji je vzela. Iz njene žalosti se poraja posebna nežnost, katero ji je moževa prisotnost čisto ranila, katero pa njegova večnostna odsotnost vedno znova ustvarja.

V delu »Le Goeland« (»Galeb«) rešuje problem odgovornosti in brezmejnih posledic naših dejanj. Greh je bil storjen, greh mesa, ki ga tako naglo in lahko opravičuje sodobna literatura. Otroci se je rodil, treba je bilo zatajiti njegovo rojstvo. Kaj bo iz njega — nezakonskega otroka — paglavca brez imena, ki se vzgaja med ribiči Arašanskih ribnikov? Skrivoma bedi nad njim njegova mati, želi biti ob njem, se bori za njegovo ljubezen. A »Galeb« hoče živeti le v luči in svobodi. Uide iz mesta, se vrne k svojim ribičem, kjer mu čista ljubezen izmije nevidni madež in ga vrne nazaj pravemu življenju.

Njeno največje delo pa je »Reine d'Arbieux« (Kraljica iz Arbijeja). Okvir romana tvori oris Bazajevske pokrajine, katero Jean tako dobro pozna. Pelje nas v malo starodavno mesto Bazas — mesto polno živahne tišine, s starimi častiljivimi družinami strogih tradicij. V tako miljejo ozadje postavi dvoje mladih ljudi: slabotnega, melanholičnega, zapeljivega Regis-ja in romantičnega »kraljico«, vzgajeno pod nadzorstvom trde ozkosrčne tete. Ker Regis nima sredstev, da bi jo poročil, odpotuje v Afriko. Ona se pa odloči za brutalnega a bogatega tovarnarja Louberts-ja, ki ga ne ljubi.

Od dneva do dneva se veča med njima prepada. In ko se v njeno življenje skuša vtihotapiti človek, ki hoče maščevati svojega očeta, katerega je Louberts upropastil, najde njeno razbčano in razočarano dušo pripravljeno. Uda se njegovi nežnosti in pažnji, katero ji posveča, postaja ji nepogrešljiv. Ker maščevalac ve, kje bo najgloblje ranil Louberts-ja, odvde »Kraljico« s seboj. A na robu brezdna ona spozna svojo pogreško. Toliko krščanskih generacij, toliko žrtvi in obhajil je oblikovalo srce te žene! »Kraljica« se skuša približati svojemu možu, tudi on spozna svoje napake, zakon se spremeni. Ali pa bosta odslej srečna? Najbrže ne — ker taka velika različnost dveh duš onemogočuje njihovo popolno združitve. A ohraniti se moreta z milostjo obhajila. Ker to, kar je važno in vredno za Jeane Baldeovo, ni sreča, temveč močno v polnem pomenu besede krščansko prenašanje določenega nam življenja.

»Kraljica« nalikuje onim močnim klasičnim postavam, kojih usoda zavisi od tujih strasti — Atalisti, Ifigeniji.

Polna poezije je njena krajina: vonj visokih dreves, samotna tišina vonjavega resja, mali potok, ki teče po belem pesku — vse poje — njeno malo toploto domovino.

Močni sočni grozdi, katere obliva rahlo rumena luč na girondinskih gričih njene domaćije, so simboli umetniškega dela Jeane Balde-ove, dela, ki hrani svoje korenine polno in široko iz francoske zemlje, iz tradicije, ki je klasična in katoliška.

»La Vie Catholique«.)

Internacionalni astronomski kongres v Leidenu. Od 5. do 13. jul. se vrši v Leidenu internacionalni astronomski kongres, ki se ga udeležujejo zastopniki iz 28 dežel. Kongresu predseduje prof. W. de Sitter iz Leidena.

Ruski teden zgodovinarjev, zvezan z razstavo: Zgodovinska znanost v Sovjetski Rusiji se vrši od 7. do 14. julija v Berlinu. Predavanja se vršijo v Brnski akademiji znanosti, razstava pa se nahaja v Brnski državni biblioteki in je odprta do 27. julija.

Na kongresu Pen-klubov v Oslo, ki se je vršil sredi junija, se je razpravljalo na pobudo poljskega delegata tudi o ustanovitvi literarne nagrade po zvezi narodov, in o pospeševanju prevajanja. Izdelal se je načrt, ki predvideva stvoritev seznama za prevajanje primernih knjig, drugega seznama pa umetniško zmožnih prelagateljev in letno bibliografijo prevodov.

Zapadno-slovenske pravljice (češke, vendijske, slovaške in poljske) bodo izšle v zbirki »Märchen der Weltliteratur« v založbi E. Diederich v Jeni. Nova češka biblioteka romanov, ki bo obsegala izključno dela čeških avtorjev in nemških pisateljev iz Češkoslovaške, bo začela pod uredništvom Emila Vaheka izhajati v praški založbi »Sfinx«. Ta zbirka knjig, ki nosi naslov »Pyramida«, bo obsegala med drugim Vitezslava Nezvala prvi roman »Kronika iz konca stoletja«, kakor nove romane A. C. Nora, Viktorja Dyka, I. V. Krejčija (»Duh in kri«), Vladika, Ludwiga Winderja in Maxa Broda. Dalje se pripravljajo izdaja romanov Franca Krafka in Franca Werfla.

Izvršilna naredba

o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti.

V smislu določil o zapiranju in odpiranju trg. in obrtnih obratovalnic je izdal veliki župan ljubljanske oblasti dne 8. julija 1928 izvršilno naredbo, ki bo stopila v veljavo z dnem objave v Uradnem listu.

Po tej naredbi bodo smeli biti odprti bančni, zavarovalni in njim podobni obrati po leti in pozimi od 8 do 13 ure in 15. do 18. ure. V posojilnicah pa od 8 do 14 ure.

Podjetja za natovarjanje in rastovarjanje blaga pri železnicah bodo smela obratovati po leti od 6. do 20. ure; pozimi pa od 7. do 19. ure. Za pomožno osobje velja 8-urni delovni čas in se mora izmenjavati.

Obratovalnice, prodajalnice, pisarne in kontoarji vseh ostalih podjetij, navedenih v št. I. zgoraj omenjene uredbe, smejo biti odprte od 8. do 12. in 14. do 18. ure.

Prodajalnice življenjskih potrebščin, ki se bavijo izključno s prodajanjem lahko pokvarljivih viktualij (sveža zelenjava, sveže meso itd.) smejo biti odprte po leti od 6. do 12. ure in od 14. do 16. ure; pozimi pa od 7. do 12. ure in od 14. do 19. ure; ob nedeljah pa le dopoldne in sicer od 6. do 12. ure.

Prodajalne s kolonialnim, specerijskim in mešanim blagom ter delikatesami kakor tudi kramarske obratovalnice smeje biti odprte:

1. V okolišju ljubljanske direkcije od pol 8 do 12 in od 14 do 19 ure .0 bnedeljah počiva delo celi dan.

2. V srezu Ljubljana-okolica poleti od 7. do 12. ter od 15. do pol 20. ure; pozimi od 7. do 12. ure ter od pol 15 do 19 ure. Celonedeljski počitek.

3. V srezu Brežice poleti od 7 do pol 13 in od 14 do 18; pozimi od pol 8 do pol 13 ter od 14 do 18. Ob nedeljah od 8 do 10.

4. V srezu Črnomelj od 7 do 12 in od 14 do 19. Ob nedeljah od 8 do 10.

5. V srezu Kamnik. Po leti od 7 do 12 ter od 14 do 19; pozimi od 8 do 12 ter od 13 do 18 ure. Ob nedeljah od 8 do 10.

6. V srezu Kočevje od 7. do 12 ter od 14 do 19. Ob nedeljah od 8 do 10.

7. V srezu Kranj od pol 8 do pol 13 in od 14 do 19. Ob nedeljah od 8 do 10, razdalja s mesto Kranj in njegovo okolico v razdalji 5 kilometrov, kjer mora delo počivati celi dan.

8. V srezu Krško od 7 do 12 in od 14 do 19. Ob nedeljah od 8 do 10.

9. V srezu Laško poleti od 7 do 12 ure in od 14 do 19; pozimi od 7 do 12 ter od 13 do 18. Ob nedeljah poleti od 8 do 10, pozimi od 9 do 11. Izjemo tvori občina Trbovlje, kjer so prodajalne ob nedeljah zaprte ves dan.

10. V srezu Litija od pol 8 do pol 13 in od 14 do 19. Ob nedeljah od 7 do 9 ure.

11. V srezu Logatec poleti od 7 do 12 in od 14 do 19 ure, pozimi od 7 do 12 in od 13 do 18. Ob nedeljah v krajih Dolenji in Gorenji Logatec od 10 do 12, v ostalih krajih pa od 8 do 10 ure.

12. V srezu Novo mesto od pol 8 do pol 13 in od 14 do 19. Ob nedeljah poleti od 8 do 10; pozimi od 9 do 11.

13. V srezu Radovljica od 7 do 12 in od 14 do 19. Ob nedeljah od pol 8 do pol 10. Pekarije smeje biti odprte od 6 do 20. Toda osobje sme biti zaposleno največ devet ur dnevno in se mora izmenjavati.

Ob nedeljah je pa izdelovanje kruha in ostalega peciva prepovedano. Z delom v pekarijah se mora prenehati ob 4 v soboto popoldne in se ne sme pričeti z delom pred 4 zjutraj v ponedeljek.

Mesarje smeje obratovati poleti od 6 do 11 in od 16 do 20, pozimi pa od 6 do 11 ter od 15 do 20. Pomožno osobje sme biti zaposleno na dan največ devet ur in se mora izmenjavati.

Ob nedeljah so odprte obratovalnice po leti od 6 do 11, pozimi pa od 6 do 12. Ob nedeljah, državnih in verskih praznikih je prepovedano klati živino v času, dokler so obratovalnice zaprte. Izjemo tvori le zakolj v sili.

Za kavarne, restavracije, gostilne in hotele velja razglas velikih županov ljubljanske in mariborske oblasti o policijski uri. Natkarsko sobje pa sme biti v teh obratih zaposleno največ osem ur, ostalo osobje pa devet ur dnevno in se mora izmenjavati.

Javne kuhinje in slična podjetja smeje biti odprta poleti od 6 do 22, pozimi od 7 do 24. Za pomožno osobje velja 10urni delovni čas in se mora izmenjavati. Te vrste obratovalnice smeje biti odprte ob nedeljah ravnotako kakor ob delavnikih.

Trafike smeje biti odprte od pol 8 do 12 ter od 14 do 20. Ob nedeljah pa poleti od 7 do 12, pozimi pa od 8 do 12.

Cvetličarne smeje prodajati svoje blago od 7 do 12 in od 15 do 20; ob nedeljah pa od 7 do 12.

Po javnih lokalih je dovoljeno le prodajanje novin, revij, časopisov, cvetic ter kočevskih predmetov in sicer do 22. ure.

V kopaliskih in letoviških krajih smeje biti trgovine in obratne poslovalnice odprte v sezonski dobi (od 1. jun. do 30. sept.) od 7 do 21, toda osobje se mora izmenjavati.

Brivnice smeje biti odprte od pol 8 do 12 ter od pol 15 do 19. Ob sobotah in praznikih se podaljša delovni čas zvečer za dve uri.

V okolišju ljubljanske policije so brivnice ob nedeljah zaprte ves dan, ob praznikih pa odprte od pol 8 do 12. V vseh drugih krajih

pa smeje biti brivnice odprte ob nedeljah in praznikih od pol 8 do 12, v letoviških in kopaliskih pa od 7 do 12.

Fotografi smeje poslovati ob delavnikih, nedeljah, ob državnih in verskih praznikih od 8 do 12 in od 14 do 16.

Preko teh v naredbi navedenih mej smeje biti trgovine in obrtni obrati odprti še za dve uri zvečer pred božičem, velikonočnimi prazniki, pred binkoštmi prazniki ter ob dneh letnih sejmov.

Ob nedeljah smeje biti obratovalnice odprte ves dan:

1. Ob času letnega sejma.

2. Zadnjo nedeljo pred božičem, če je božič na ponedeljek.

3. Ob času selitve obrata.

Vsi obrati pa morajo biti zaprti: na kraljev rojstni dan in na dan ujedinenja, na Vidov dan in na dan Sv. Cirila in Metoda pa le dopoldne.

Nedeljski počitek, v kolikor niso izjeme v tej naredbi, je zapovedan tudi ob naslednjih verskih praznikih:

1. Na novega leta dan. 2. Na dan sv. Treh kraljev. 3. Na dan 19. marca (sv. Jožef). 4. Na Vnebovohod. 5. Na praznik Sv. Rešnjega Telesa. 6. Na praznik Sv. Petra in Pavla (29. junija). 7. Na Vnebovohod. 8. Na 1. novembra (Vsi svetniki). 9. Na dan 8. decembra (Brezmadežno spočetje). 10. Na božič (25. decembra).

Za letni čas velja čas od 1. aprila do 30. septembra, za zimski čas pa od 1. oktobra do 31. decembra.

Prekršitve te naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin se kaznujejo po členu 319. finančnega zakona od 50 do 5000 Din.

Kazni zrekajo upravne oblasti prve stopnje. Proti njihovim odlokom je dopustna pritožba od vel. župana v 15 dneh.

Prestopki glede delovnega časa pomožnega osobja se pa kaznujejo po določilih zakona o zaščiti delavcev.

Prvovrstno industrijsko podjetje

ki izdeluje potrebno potreben živilski predmet, dobro vpeljano v celi državi, se vsled rodbinskih razmer

proda

Tovarniška poslopja in najmodernejši stroji skoraj popolnoma novi. Nahaja se v Sloveniji. Pismena vprašanja pod »Sigurna investicija« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana.

Cenj. čitateljem se priporoča naslednje tvrdke:

Blaž Jančar
pleskar
Ljubljana, Breč

Elektroinstalacije za luč in pogon, prodaja in previjanje elektromotorjev, mehanizma delavnice
Elektropodjetje, Ljubljana VII.
Jernejeva c. 5, telef. 325

K. Pečenko
trgovina vseh vrst tkanin in čevljarstva potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra ceste 32

PRISTOL & BRICEL
črkoslikarja, Ljubljana
Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 35
Telef. 2908 Ustan. 1903

Franc Fujan
krovac
Ljubljana, Galjeva 9
pri dolenj. kolodvoru

KNJIGOVUZNICA R. T. D.
V LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II

Dražbeni oklic

Na predlog Hrvatske sveopće kreditne banke, podružnice v Čakovcu, katero zastopa g. dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptuj, se vrši dne

30. julija 1928 ob 10. uri na licu mesta v Rodnem vrhu št. 23

javna dražba poprej Klampferjevega posestva. Posestvo meri 28 ha 32 a 72 m² in obstoji iz lepe gosposke hiše, treh viničarij, okroglo 16 ha gozda in 5 ha 8 a 53 m² vinograde. Celo posestvo je cenjeno na 206.915 Din. — Prodaja se bo vršila tudi po parcelah, in sicer tako, da se posestvo razdeli v pet samostojnih skupin, vendar se domakne celo posestvo ponudniku, ki bi ponudil za celokupno posestvo vsaj toliko, kolikor bi znašala vsota najvišjih ponudkov za vse skupine skupaj.

Banka je pripravljena pustiti del svoje terjatve tudi na posestvu kot vknjiženo posojilo proti zmeremu obrestovanju po dogovoru.

Pojasnila daje odvetniška pisarna DR. IVANA FERMEVCA V PTUJU.

Zahvala

Vsem, ki so nama na katerikoli način izkazali svoje sočutje in ki so spremili našo nepozabno ljubljanko

Milico

na njeni zadnji poti, se najpriskrčnejše zahvaljujemo.

Posebej naju veže dolžnost, zahvaliti se ravnatelju Mladinskega doma preč. gosp. dr. Francu Knificu za veliko požrtvovalnost in iskreno tolažbo, ki jo je nama izkazal ob tej prebriski izgubi, ter ravnateljstvu in uradništvu Prometnega zavoda za premog d. d. v Ljubljani za poklonjeno cvetje in udeležbo pri pogrebu.

V Ljubljani, dne 12. julija 1928.

Izidor in Mimi Valentin.

Marija Jerše

v sredo dne 11. julija 1928 ob 11. uri po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s tolažbi sv. vere, v 61. letu svoje dobe, bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v petek, dne 13. julija 1928 ob 16. uri iz mrtvašnice splošne bolnice na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 14. julija 1928 ob 6. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, dne 12. julija 1928.

Zalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod Maribor.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Vsem, ki so jo poznali, naznanjamo, da nas je naša predobra soproga, mamica, stara mamica, sestra, teta in tašča, gospa

Marija Rojec

dne 11. julija ob 13. uri po kratki, mučni bolezni, nenadoma zapustila.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek 13. julija ob pol 17. uri iz splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 11. julija 1928.

Franc Rojec in ostali.

Naznanjamo tužno vest, da je naš blagi oče, stari oče, tast, stric itd., gospod

Franc Gostiša

veleposestnik

v četrtek dne 12. julija po kratki in mučni bolezni, previdn s tolažbi sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. — Prevoz dragega pokojnika se bo vršil iz splošne bolnišnice v Ljubljani v Gorenji Logatec dne 13. julija ob 16. uri, nakar bo pogreb ob 17. uri na farno pokopališče.

Ljubljana - Gorenji Logatec, dne 12. julija 1928.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zalujoči ostali.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Delovodja

zmožen zidarskega in tesarkega dela, želi službo pri večjem ali tujemu manjšem stavb. podjetju. S 5 letno prakso, ter s primerno industrijsko izobrazbo. Cenj. ponudbe je poslati na naslov, kateri se dobi pri upravi lista ali pa na upravo »Slovenca« pod št. 6219.

Mladenič

Želi kakršnokoli zaposlenje v pisarni. Ima nekaj prakse. »Organizaciono odelenje«, Mojstrana.

Prodajalka

išče službo v mestu ali kakem večjem kraju na deželi. Naslov v upravi »Slov.« pod: »Zanesljiva in poštena« št. 6357.

Službe oskrbnitstva

išče pošten zakonski par na boljšem posestvu ali viničarji; tudi hišnika ali katerokoli skupno službo s stanovanjem. Cenj. ponudbe prositi na upravo »Slov.« pod šifro »Hvala« 40-31« št. 6358.

Službo dobe

Prejemalec in škarter

se sprejme takoj pri lesni industriji. Zanima se popolna verziranost v mehlem in trdem (bukovem) lesu. Ponudbe na poštni predal 153.

Sedlarski pomočnik

ali tašner - z večletno prakso, dobi stalno službo v Ljubljani VII., Lepodvorska 23.

Granitni delavci!

Sprejme se takoj proti dobri akordni plači pridne izdelovalce granitnih kock in drobnega tlaka (stroj. izdelovanje). V poštev pridejo le izurjeni delavci. Orodje, stanovanje in posteljnino priskrbi trdka. - Trdka A. & E. Ehrlich, granitlom. »Cezlak«, p. Oplotnica.

Učenec ali učenka

za trgovino s papirjem in pisarn. potrebščinami v Ljubljani, se sprejme. - Naslov v upravi št. 6370.

Propaganderja

se išče, ki je več sestavil moderna reklamna smiselna besedila za večje industrijsko podjetje v Ljubljani proti honorarju. Ponudbe naj se pošlje na inšerativni oddelček Slovenca pod »Propaganda« št. 6386.

Dijaki

Dva dijaka

boljših družin sprejme v svojo oskrbu v septembru družina vseučilišč. profesorja. V hiši klavir, ev. tudi pouk v klavirju in francoščini. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 6180.

Prodamo

Dirkalno kolo

popolnoma novo, je po nizki ceni naprodaj. Naslov v upravi pod 10.000.

Malinov sok

izvrsten, pristen, dobite pri Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica.

Otroški voziček

ponikljan, gumi obroči, prodam za 400 Din. - Kavčič, Poljanska c. 58.

Salami

najfinejše domače in ogrske poceni naprodaj pri I. Buzzolini, Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Pozor!

Tovarni avto Fiat, v najboljšem stanju, se ugodno proda. Cenj. poizvedbe pri Alojziju Kosu, ključavničarstvo, Tržič.

Drva

suha, smrekova (krajniki in žamjanje), imam vedno v zalogi po nizki ceni. - Dostavim tudi na dom kamorkoli v Ljubljano ali bližnje okolice. Pišite na naslov: Pavel Božnar, les. trgovina, Polhov gradec pri Ljubljani.

Kupimo

Maline, borovnice, brusnice

kupuje po najvišji ceni: Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 9.

Lahek avto

z dobro mašinerijo kupimo za potnika, karoserija postranska stvar, ker se predelava. Interesenti naj stavijo ponudbe na inšerativni oddelček Slovenca pod »Potniški avto« št. 6385.

Obrt

Ivan Pavlin

izdelovanje in popraviljanje dežnikov, Razpotna ulica št. 6.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. CERNE, Javelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Razno

Duhovnik

mestni, v počitnicah prost, ki bi hotel nekaj tednov bivati v lepem planinskem kraju, se išče za takoj. Prosto stanovanje, polovična cena za dobro hotelsko hrano in mašne intencije. Mogoča večedna odsotnost. Edina večja obveznost: enkratna nedeljska služba božja. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6372.

Udobne počitnice

si uredite po zelo ugodni ceni v lastni hiši, neposredna bližina Ljubljane. Hiša nova, 2 sobi, velika kuhinja, zidana veranda, elektri. razsvetl., prijazna sadni vrt, mala njivica in druge pritlikline. Cena 75 tisoč Din. - Naslov pove uprava lista pod št. 6374.

Kralj. dvorski dobavitelj

Petar J. Miovič

Maribor

Kopitarjeva ul. 6

prilporeča najbolj učinkovito sredstvo »Conchy-nol« za istočasno pobijanje oidijs, kiseljaka in trinega zavijača ter »Hmelin« za pokončavanje vseh živalskih škodljivcev na hmelju.

Jadransko letovišče

je najceneje v klimatičnem zdravilišču Velaluki na znamenitem otoku Korčuli. Hotelska in zasebna stanovanja vedno na razpolago. Krvavega in kozjega mleka v izobilju. Grozdna kura se prične sredi avgusta. Prvo vrstna dnevna oskrba 60 Din za osebo. Zdravniški honorarji so najnižji v Jugoslaviji! Znižane cene na železnih in parobrodih, dnevne zveze na vse strani. - Pojasnila daje uprava hotela »Istra« v Velaluki.

Pozor zastopniki srečk na obroke!

Popolnoma novi najboljši pogoj!

Pišite v lastnem interesu pod šifro »Beskonkurenčna zarada 367-1« na Inšerativni d. d., Zagreb, Maravska 28.

Oves in koruzo

kupite na cenene pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 2 Veletrovinna ziltom

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov. dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. SCAGNETTI v Ljubljani, za gorenskim kolodvorom.

Sadje v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenj. adl. Spisal M. Humeč. Cena Din 24.-. Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani.

Nabava brezšiv. cevi, flanš in predhod. ventilov

Na osnovu čl. 82. do 98. Zak. o Drž. računovodstvu bo nabavila Direkcija drž. rudnika Velenje s pismeno pogodbo na dan 31. julija 1928 ob 11. uri: 27 komadov brezšivnih cevi, 80 flanš, 3 T-komada, 3 prehodna ventila, 4 zaporna ventila. - Ponudbo, kolkovano s 5 Din, je poslati v duplo, stavi ceno po komadu franko Velenje vključno drž. dažbine in označiti dobavni rok. - Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, br. 5155/II.

Nabava lopat, metač, sekir, mrež itd.

Na osnovu čl. 82. in 98. Zak. o Drž. računovodstvu bo nabavila Direkcija drž. rudnika Velenje s pismeno pogodbo na dan 6. avgusta 1928 ob 11. uri: lopate, motike, ročne sekire, mreže, rešeta, dimniška vrata itd. - Ponudbo, kolkovano s 5 Din, poslati v duplo, stavi ceno za komad franko Velenje vključno drž. dažbine in označiti dobavni rok. Specifikacija in dobavni pogoji se dobe v pisarni Direkcije drž. rudnika Velenje, broj 5149/II.

Nabava perfor. pločevine, kot. železa in vijakov

Na osnovu čl. 82. do 98. Zak. o Drž. računovodstvu bo nabavila Direkcija državnega rudnika Velenje s pismeno pogodbo na dan 31. julija 1928 ob 11. uri: 45 m perforirane pločevine, 270 m kotnega, 380 m plohega železa, 1300 vijakov z matico. - Ponudbo, kolkovano s 5 Din, poslati v duplo, stavi ceno franko Velenje, vključno drž. dažbine in označiti dobavni rok. Specifikacija in dobavni pogoji se dobi v pisarni državnega rudnika Velenje, broj 5156/II.

Nabava raznih vijakov in privarilnih koncev

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi dne 30. julija t. l. ob 11. uri s pismeno direktno pogodbo razne vijake in privarilne konce. Kolkovane ponudbe s 5 Din se sprejemajo do zgoraj navedenega roka. Pogoji in specifikacije se dobe v Pisarni direktije drž. rudnika Velenje br. 5158/II.

OKLIC

Na prostovoljni javni dražbi dne 17. julija t. l. ob 9. uri dop. v notarski pisarni v Novem mestu, bodo prodane v kat. občini Novo mesto ležeče parcele:

1. št. 368, njiva, 51 a 32 m², čisti donesek 2 Din 90 par, v vrednosti 12.830 Din, in št. 367, pašnik, 15 a 21 m², s čistim doneskom 75 par, v vred. 1140 Din 75 par, skupaj 13.870 Din 75 par; 2. št. 622, gozd, 53 a 66 m², s čistim doneskom 9 par, v vrednosti 1341 Din 50 par, in št. 623, njiva, 64 a 17 m², s čistim doneskom 3 Din 62 1/2 par, v vrednosti 12.834 Din, s kozolcem, ječmenom, pšenico, deteljo in krompirjem, v vrednosti 4968 Din, skupaj 19.143 Din 50 par; 3. št. 462/2, njiva, 15 a 22 m², s čistim doneskom 66 par, v vrednosti 6088 Din, in št. 317, stavbišče, 1 a 44 m², v vrednosti 5760 Din, skupaj 11.848 Din; 4. parc. št. 4093/230, gozd, zemljišča vlož. št. 727, k. o. Dobin dol, v vrednosti 4511 D 50 p. Dražbeni pogoji so razvidni v pisarni Matija Marinčeka v Novem mestu. - Kakor varščino je položiti 10% cenilne vrednosti. Novo mesto, dne 11. julija 1928.

Matija Marinček, notar.

Za staube

po znižanih cenah vsakovrstnih suh. TESAN IN ZAGAN LES. Vsaka množina v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.

Fran Šuštar lesna industrija in trgovina, parna žaga - LJUBLJANA, Dolenjska cesta št. 12.

Kopalne potrebščine po znižanih cenah

ZA DAME:

kopalne čepice	Din 7
kopalni čevlji	28
kopalni tricot v vseh barvah	44
kopalna obleka, čista volna	145
kop. obleka jaquard (novost)	169
kop. obleka iz melanese blaga	159
kop. tricot iz melanese blaga	120
kopalni plašč iz frotirja	240
solučniki	88

ZA GOSPODE:

kopalne hlače	Din 16
kopalna obleka, črna bela	56
kopalni čevlji	30
kopalni plašči	390

Zunanja naročila z obratno pošto!

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Kongresni trg 18-19.

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

In ko je naposled končal z besedami: »Tudi vas že kliče Kristus, tudi za vas je določila ura, da podelite na polje slave!« — se je dvignilo v cerkvi kričanje in rožljanje s sabljami. Ko pa je potem pri maši ob čitanju Evangelija sleherni rezilo švignilo iz nožnice in se je zalesketalo jeklo v solnčnih žarkih, se je dozdevalo ganjenim ženskam, da se je vojna že pričela. Začele so ihte priporočati očete, soproge in brate varstvu blažene Device.

Tedaj so si pričeli šepetati bratje Bukojemski in so se zaobljubili, da takoj po odpustkih odrinejo k vojakom in do Velike noči ne pokusijo ne vode, ne mleka, celo niti piva ne, temveč se zadovoljijo s pijacami, ki varujejo vročo kri in pogum.

Splošno navdušenje je bilo tako viharo, da mu je podlegel celo trdosrčni in mrzli pan Pongovski. Trenutek je premišljeval, da bi povodec prav za prav lahko držal med zobmi, čeprav je ostal brez levce. Z desnico bi lahko še zadnjic v življenju masčeval vso nesrečo, ki so mu jo prizadejali prokleti neverniki, in tako obnovil pred domovino sijaj svojih nekdanih zaslug.

Vendar pa ni storil zaobljube. Sklenil je samo, da stvar pozneje natančno premisli.

Medtem so postajale cerkvene svečanosti vedno svečanejšje. Na pokopališču so streljali s topi, ki so jih ob važnih prilikah posojali gospodje Kohanovski. Zvoniku so pritkavali razžabani zvonovi. Učeni medved je s takim razmahom pritiskal na mehove, da so hotele spvinčene cevi skoro zleteti iz orgelj. Cerkve je bila polna kadilnega dima in se je tresla od

* Stara poljska navada, ki se je držala še pred 50. leti. S tem so možiki kazali, da hočejo braniti Kristusove nauke.

človeških glasov. Slavnostno mašo je opravil prelat Tvorkovski iz Radoma, učen duhovnik, ki je poznal nebroj rekov, citatov, pregovorov in povesti. Obenem je bil veselega značaja in je izborno poznal svet. Vsled tega so se ljudje zatekali k njemu po nasvet v najrazličnejših zadevah.

Isto je storil pan Pongovski in to tem raje, ker mu je bil gospod prelat prijatelj. Na večernicah pred odpustki je pri njem opravil spoved. A ko mu je pričel ob tej priliki tolmačiti svoje namene glede gospodične Sieninjske, je rekel duhovnik, naj potpisi to zadevo do poznejšega osebnega pomenka, češ, da nima zdaj časa in komaj utegne zaslišati grehe spovedujočih se. Zato mu je rekel, naj po zeganju odpolše svoje dame same v Belčenko in se medtem zadrži pri njem v Radomu. Tam »procul negotiis« (daleč od poslov, t. j. na prostosti) ga bo lahko nemoteno poslušal.

Tako se je tudi zgodilo. Prihodnji dan sta že sedela pri trebušastem vrču najboljšega ogrskega vina in krožniku praženih mandeljnov, ki jih je gospod prelat kaj rad prigrizoval k dobri kapljici.

»Conticeo,« je dejal. »intentusque os teneo, le gorite, dragi gospod!« (Molčim in napeto poslušam!)

Pan Gedeon je potegnil požirek iz čaše in nekam nezadovoljno pogledal prelata s svojimi svinčeni očmi: s tem uvodom mu vendar nikakor ni olajšal razgovora.

»Hm! Nekom nerodno mi je... Vidim, da pojde stvar težje z jezika, kakor sem mislil.

»No, vam bom pa pomagal. Morda hočete, gospod, govoriti o nekem izmed svetih?

»O kakem svetem?«

»No, da. O tistem, ki ima dve glavi, pa štiri noge.«

»Kakšen sveti pa naj bo to?« je vprašal začudeno pan Pongovski.

»To je pa uganka. Uganite no!«

»Precastiti gospod prelat! Človek pač nima časa za uganke, če mu hodijo važnejše reči po glavi.«

»A, kaj bi, le premislite!«
»Sveti naj bo, pa dve glavi naj ima pa štiri noge?«
»Tako je!«
»Pri moji veri, ne vem.«
»No! Sveti zakon je to! Mar ni res tako?«
»Res je, Bog mi je pričal! Prav, prav, baš v tej zadevi bi se rad z vami pomenil...«
»Mislite na Anulko Seninjsko?«

»Prav na njo. Vidite, gospod prelat, saj mi sploh ni v sorodu. Če pa tudi je kako sorodstvo med nama, je tako oddaljeno, da ga nihče ne utegne natančno določiti... Pri rastla pa mi je k srcu zato, ker sem jo odgojil in dolgujem njeni rodbini hvaležnost. Saj Pongovski so priženili in podedovali po Sieninjskih vse, kar so imeli na Ruskem, prav tako, kakor je to z Zulkievskimi, Daniloviči pa tudi s Sobieskimi... Rad bi siroto zapustil, kar imam. Dejansko pa se je premoženje pri Pongovskih radi tatarskih navalov tvoliko skrčilo, da mi je ostalo le še ženinno zemljišče... Seveda je moja last, ker mi je zapisano v oporoki, a žena ima vse polno sorodnikov. Tu prihaja v poštev predvsem pan Grothus, starosta rajgrodski... No! Radi njega si ne belim glave, ker je dober človek in ima tudi sam več, nego potrebuje... Pravzaprav mi je baš on nasvetoval to rešitev, ki mi poprej res nikoli ni bila prišla na misel. Morda sem včasih v globini srca sanjal o tem, raznetil pa je te sanje vsekakor šele on. Poleg pana Gruthusa bi prišli v poštev kot dediči še Sulgostovski, Kšepecki pa Zabierovski... Če mi že zdaj postrani gledajo dekletce, kaj bo šele po moji smrti? Četudi ji v oporoki vse zapustim, bodo pričeli sorodniki pravdo, vlekle se bodo obravnave, zadeva pride pred tribunal! — kako si bo znala revica pomagati? In vendar je ne smem prepustiti usodi... Osebo zanimanje pa tudi usmiljenje in hvaležnost — vse to so tehtni vzroki. Zato vas odkrito vprašam, ker me zadeva hudo skrbi: ali ni moja dolžnost gospodični zagotoviti bodočnosti, pa čeprav na omenjeni način?

=====

LJUDSKA KNJIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezok: A. Sheehan, Nedelj. Povest trškega delavca. 24 Din, vez 32 Din - 24 zvezok: A. Marby, Hanka. Ljudsko-slovesna povest. 22 Din, vez 30 Din - 25 zvezok: Hagard, Bili cesarja Montenegro. 32 Din, vez 42 Din - Storček in njegove burkaste izjave. 14 Din, vez 22 Din - 27 zvezok: Pregelj, Otroč solnce. 24 Din, vez 32 Din.

=====